viņš

SKA

skars īgni sabāza rokas mēteļa atās un, soļiem tukšajā ietvē udzot, kāpa mājup.

* * *

urpmākajās dienās Oskars izmē- ājās savus pārbauditos un par em atzītos paņēmienus: zvanīja ai pa tālruni, virzīja sarunas uz ienas garlaicību, ko labi varot ainīt interesanti vakari, izlikās nelaimīgs, te bargs, te atkal jo- s, vilināja Rogu vārdu slazdos, viņa izteiktu solījumus, par kā m nemaz nebija domājusi, un ri- ās vēl šā un tā. Taču nekādā viņš nenokļuva. Vai Roga tie- bija par biklu vai varbūt, viņš

to kaut kā bija noskaņojis sev nelabvēlīgi, vai arī viņa tīšu prātu gribēja to kaitināt? Šādā nezinā Oskars pamazām būtu krietni vien noliesējis, ja kādu dienu Roga pēkšņi nebūtu piezvanījusi pati.

Oskaru tas patīkami pārsteidza. Taču vēl lielāks viņa pārsteigums kļuva, kad viņš uzzināja, kādēļ Roga zvanījusi. Tas bija pavisam savdabīgs iemesls.

limanis

Lūk, viņiem Meža parkā esot zosteviņš, visas ģimenes un jo sevišķi ākō bērnu mīlulis. Nemaz neesot rgs, klausot, kad saucot, ēdot no kas. Vārdā viņam esot Konfū- s. Bet nu esot nolemts viņu pār- rst cepetī. Taču mājā neesot ne- na paša, kas apņemtos veikt šī lūka sasniegšanai nepieciešamo naino darbu — nokaut Konfūciju. d nu viņai iešāvies prātā, vai ne- rētu Konfūciju viegli un bez sā- m noindēt. Zināms, tikai tā, lai s nekļūtu kaitīgs ēšanai. Tā kā kars studējot farmaciju, tad, var- t, drīkstētu šajā lietā lūgt viņa domu.

Padoms tiešām bija dārgs, ne nu nfūcija dēļ, ko gluži labi varētu eikt aiznest pie miesnieka, bet n paša Oskara dēļ. Gadījumu jadzēja izmantot. Padomājis, Oskars piedāvājās indi sameklēt un, lai ss noritētu kā nākas, pats to sniegt un novērot tās iedarbību. gu šāds lēmums, kā likās, iepriecināja, un Oskars sarunāja braukt Meža parku tajā pat vakarā.

No tramvaja izkāpis, Oskars driz soļoja mierīgā, klusā ielā, kuru ņēma augstu priežu šalka, patīmi spirdzināmā dzirdi pēc piltas kņadas. Rogas vecāku māju tvēra kupls dārzs. Oskaram vārtis verot, no krūmiem izspurdza īs, četri bērni, mirkli noskatījās ācējā un pazuda. Drīz tie atkal padījās, vezdami Rogu. Viņa bija avasarīgā tērpā, kas labi saskanēja ceriņiem gar ceļiņa malu, smaiga, drusku tā kā vainiga un ipna. Pēc apsveicināšanās un īsas ačalošanas izrādījās, ka labi tomēr būtu, ja bēdīgo notikumu izārtotu tūlīt. Oskars pievienojās, un oga kļuva nopietna un klusu ciešot zveda viņu uz šķūnīti dārza otrā usē.

(Turpmāk beigas)

Chronika

Mārtiņa Zīverta viesošanās Angjā paredzēta decembrī. Rakstnieks o Stokholmas Anglijā ieradīsies ar avu drāmas ansambli un ar Kāds ura nav izrādēm apmeklēs arī latiešu nometnes.

Aīdas Niedras 25 gadu rakstnieciās darbam veltītu pēcpusdienu ar ašas rakstnieces piedalīšanos rīko novembrī pl. 15 Fišbachā, Bavāri- s baltu filologu kopa. Paredzēti J. ičola un Z. Lazdas referāti un akstnieces darbu lasījumi.

Prof. J. Mediņš šajās dienās atāj Vāciju. Viņš dodas uz Zviedri- u, kur paliks uz pastāvīgu dzīvi.

Lībekas latviešu teātris pārvietoies uz Grēveni.

„LATVIJAS" ABONEMENTS.

pasūtinot laikrakstu pa atsevišķiem ekspleāriem (līdz 3 eks. iesk.), maksā DM 3.— mēnesī + DM 0,50 par piesūtīšanu; pasūtinot kolektīvi vairāk par 3 eks. — DM 3.— mēnesī par eksemplāru; pasūtinot uz ārzemēm un maksājot Vācijā DM 3.— mēnesī + DM 0,80 par piesūtīšanu. Sludinājumi maksā DM 0,70 par vienslejīgas nonpareilles iespiedrindas aizņemto telpu. Darba meklēšanas sludinājumi par puscenu.

Abonementa pieteikumi, sludinājumi, naudas pārvedumi un korespondence adresējama „Latvija" (13b) Günzburg/Do., Bürgermeister-Landmannplatz 7.

Latvija iznāk trīs reizes nedēļā — otrdienās, ceturtdienās un sestdienās.

LATVIA

Latvian Newspaper

Published under EUCOM Civil Affairs Division Authorisation Number UNDP 196. Publisher and Editor: Kārlis Rabācs, DP Camp Kleinkötz near Günzburg/D. Printer: „Schwäb. Volksbl." Günzburg/D., Bgm.-Landm.-Pl. 7. Circulation: 4000. Published three times weekly. Editorial office: Günzburg/Do. Dominikus-Zimmermann-Str. 2

LATVIJA

LATVIAN NEWSPAPER

Nr. 99 (204)

Otrdien, 1948. g. 9. nov.

Iznāk trīs reizes nedēļā. Izdevējs: BALK uzdevumā Latviešu preses darbinieku sadarbības kopa. Atbildīgais redaktors: K. Rabācs, redaktori: L. Bērziņš, M. Čulītis, B. Kiselis, A. Liepa, H. Mindenbergs, A. Smits. Adrese: Günzburg-Do.; red.: Dominikus-Zimmermannstr. 2 (tālr. 50); apg.: Marktpl. 25 (t. 84).

Baltijas valstu pārstāvju memorands nodots UN

Baltijas valstu pārstāvji trimdā iesnieguši Apvienoto Nāciju kopsapulces priekšsēdim Ivetam Parizē memorandu, kurā apgaismots Baltijas valstu traģiskais liktenis un apellēts pie pasaules sirdsapziņas. No Latvijas puses memorandu parakstījis biskaps Rancāns un R. Liepiņš, no Igaunijas — Reijs un Moandi un no Lietuvas Krupavičius un Sidzikauskas.

Sniedzot šo informāciju, franču katoļu laikraksts „La Croix" tuvāk atstāsta memoranda saturu, kurā attēlota Baltijas valstu iekļaušana Padomju Savienībā un baltiešu tautu traģēdija krievu un vācu okupācijā. Laikraksts piezīmē, ka šis nav pirmais gadījums, kad Baltijas tautu pārstāvji griezušies pie Apvienoto Nāciju chartas parakstītāju valstu sirdsapziņas. Tas noticis arī 1947. g. 6. novembrī, kad velti mēģināts Baltijas valstu jautājumu ierosināt UN kopsapulcē. Tās, ko mēdz saukt par reālpolitiku, izrādījies stiprāks spēks par taisnību un tiesībām.

Raksta autors Fransuā Rusels norāda, ka, ja arī neizdotos Baltijas valstu jautājumu tuvākā nākotnē nokārtot labvēlīgi, tad vismaz būtu jāveltī visas pūles baltiešu bēglu atbalstīšanai un jāizkārto viņu izvietošanas jautājums. Baltieši būtu nometināmi tādās zemēs, kur jau atrodas priekšā pietiekami prāvas viņu tautiešu grupas, piemēram, ASV, Lielbritanijā un tās dominijās un Latīņu Amerikā.

Kā raksta „Latvju Ziņas" Stokholmā, biskaps Rancāns 18. novembrī runās par Latviju 15—20 minūtes garā uzrunā Parīzes radiofonā.

Visa pasaule raugās uz Vašingtonu:

Ko darīs Trumens?

Komūnistu propaganda prasa atsaukt ģenerāli Kleju

Kaut gan kā amerikāņu demokratu, tā arī republikāņu pusē daudzkārt uzsvērts, ka ASV ārpolitika dibinās uz abu partiju saprašanos un arī vēlēšanas nespēšot ietekmet vai grozīt šo amerikāņu ārpolitikas saskaņotību, pasaules prese un politiskie novērotāji pēc Trumena ievēlēšanas nododas minējumiem par iespējamām pārmaiņām vadītājos amatos, uzskatot par ticamu ne vien ārlietu ministra Maršala, bet arī citu amatpersonu nomainīšanu. Ja šādas pārmaiņas notiktu, tad, arī atstājot ASV ārpolitiskos principus neskārtus, tās tomēr varētu ietekmēt šo principu reālizēšanu praksē.

Zīmīgas pārmaiņas vērojamas arī padomju propagandas nostājā. Kamēr ASV prezidenta vēlēšanu kampaņas laikā šī propaganda vienlīdz vērsās kā pret Djuiju, tā Trumenu, izrādot labvēlību vienīgi Vollesam, pēdējās dienās konstatējama daudz mazāk noraidītāja nostāja pret Trumenu. Piemēram, Leipcigas raidītājs svētdien pat izteica gandarījumu par Trumena atkalievēlēšanu, kas tomēr liecinot par amerikāņu strādnieku uzvaru. Tai pašā laikā raidītājs vērsas pret militārgubernātoru ģenerāli Kleju. Viņš demokratiskās Trumena valdības laikā esot pratis Vācijā ap sevi pulcināt atbildīgos amatos pret Padomju Savienību noskaņotus ierēdņus, kas atbalstot amerikāņu ārpolitikas agresīvās tendences. Bez tam Klejs tādā pašā garā esot noskaņojis vācu politiskās partijas, lai ar to palīdzību kavētu vācu tautas saprašanās gribu ar Padomju Savienību.

Vēl tālāk gājis vācu komūnistu vadonis Piks kādā sapulcē Berlīnē, prasot Kleja nomainīšanu. Piks, kurš, kā zināms, nekad publiski nerunā bez īpašas krievu piekrišanas, izteicās, ka prezidenta vēlēšanu rezultāti skaidri norādot amerikāņu tautas opoziciju pret tādu ārpolitiku, kas virzīta uz karu. Bet ģenerālis Klejs, vācu sociāldemokratu un pilsonisko partiju atbalstīts, cenšoties pēc šādas politikas. Tādēļ viņš būtu atsaucams no militārgubernātora posteņa.

Rietumu novērotāji domā, ka krievi tagad visādiem līdzekļiem centīšoties panākt Kleja atcelšanu, jo viņš esot bijis galvenais kavēklis krievu centieniem izspiest rietumvalstis no Berlīnes. Tādēļ pret amerikāņu militārgubernātoru, domājams, sākšoties uzbrukumu un nomelnošanas kampaņa. Dažās politiskās aprindās arī izteikta doma, ka pēc Kleja aizdabūšanas no amerikāņu militārās valdības vadības krievi varētu mēģināt panākt kādu izlīgumu Berlīnes lietā.

Pēc pašu militārās valdības politisko aprindu domām, turpretim, ģenerāla Kleja stāvoklis līdz ar Trumena atkalievēlēšanu esot jūtami nostiprinājies. Vēlēšanu rezultāti esot pierādījuši, ka amerikāņu sabiedrības vairākums akceptējis ASV līdzšinējo ārpolitiku. Tāpēc vismaz tuvākajā nākotnē arī neesot sagaidāms, ka militārās valdības statuss vēlēšanu dēļ jūtami pārmainītos vai ka tās plenākumus pārņemtu Vašingtonas ārlietu ministrijai pakļauta civilā pārvalde. Bet ar visu to Trumena ievēlēšana vēl neesot drošа garantija Kleja turpmākai palikšanai tagadējā amatā.

AZ, NYHT

PREZIDENTA TRIUMFĀLA SAGAIDĪŠANA VAŠINGTONĀ

Prezidenta Trumena atgriešanās no Independensas uz Vašingtonu izvērtās par īstu triumfu. Savienoto Valstu galvaspilsēta bija karogota un

PREZIDENTS TRUMENS: vai viņš trāpīs mērķi?

visas ielas, kas veda uz Balto namu, piepildīja nepārredzamas ļaužu masas. Ļoti daudz cilvēku sagaidīja prezidentu stacijā. Kad Trumens atstāja speciālvilcienu un vaļējā automobilī devās uz Balto namu, atskanēja neapraksāmas gaviles. Darbus bija pārtraukušas visas valsts iestādes un skolniekiem tika dota brīvdiena, lai arī viņi varētu piedalīties prezidenta sumināšanā. Savā darba istabā Trumens atrada milzu kaudzi apsveikuma telegrammu, kas bija nākušas no visas pasaules. Pēc īsas uzturēšanās Vašingtonā prezidents dosies divu nedēļu atvaļinājumā uz Floridu.

Svinības par godu Trumena ievē-

(Beigas 3. lpp.)

DE GOLLA UZVARA REPUBLIKAS PADOMĒ

SAVIENOTĀS VALSTIS APBRUNO TRĪS FRANČU DIVĪZIJAS

Svētdien Francijā notika republikas padomes vēlēšanas. Pēc satversmes noteikumiem tās ir divpakāpīgas. Priekš trīs nedēļām franči izraudzīja 103.500 elektoru, kas svētdien ievēlēja 269 republikas padomes locekļus. Pēc AFP informācijas, ievērojamus panākumus ieguvusi ģenerāļa De Golla franču tautas apvienība. Līdz šim tai jau drošas 107 vietas. Sociālisti ieguvuši 47, radikālsociālisti 45, komūnisti pagaidām tikai 16 vietas, Bido kristīgā tautas apvienība 5, pārējās partijas 35 vietas. Vēl nav ziņu par 51 pārstāvi, ko vēlēs 14. novembrī un 19. decembrī Francijas aizjūras apgabalos.

Ģenerālis De Golls visvairāk pārstāvju ieguvis uz komūnistu rēķina, kas republikas padomē zaudējuši 68 vietas. Politiskās aprindas Parīzē izsakās, ka par franču tautas apvienību balsojuši daudzi citu partiju piederīgie, lai protestētu pret komūnistu līdzšinējo rīcību, kas ar streikiem un nemieriem mēģina sagraut Francijas saimniecību. 59 pārstāvjus zaudējusi Bido kristīgā tautas apvienība. Sociālisti ieguvuši 10 jaunas vietas. Liels balsu pieaugums viņiem nācis no Pa de Kalē departamenta un Ziemeļfrancijas strādnieku apgabaliem. Politiskie novērotāji izsakās, ka par republikas padomes prezidentu Erio vietā laikam ievēlēs ģenerāļa De Golla brāli Pjēru. Vai franču tautas apvienība otrā pālātā iegūs vairākumu, to varēs zināt tad, kad ievēlēs iztrūkstošo 51 locekli.

Pēc BBC informācijas, ģenerāļa De Golla piekritēju vidū vērojama šķelšanās. Tā nesen no franču tautas apvienības izstājušies 25 Lotringijas degollisti, protestējot pret vadības „diktātoriskām metodēm". No saviem pienākumiem atteicies arī Musē departamenta franču tautas apvienības priekšsēdis Ženkēns.

No Vašingtonas ziņo, ka Savienotās Valstis piešķīrušas Francijai 5 miljonu dolaru lielu kreditu, lai apbruņotu trīs divīzijas. Par šiem līdzekļiem no ASV ievedīs ieročus, arī tankus. Otrā pasaules karā Savienotās Valstis bija apbruņojušas 10 franču divīzijas. Parīzei tagad radušās grūtības uzturēt šīs divīzijas kaujas spējīgas. Bez tam nolemts, ka daļa franču armijas tehniskā personāla dosies uz ASV un amerikāņu okupācijas joslu Vācijā, lai iepazītos ar armijas uzbūvi un apbruņojumu.

Ogļraču streiki Francijā pamazām tuvojas beigām. Pagājušā nedēļā darbus atkal atsākuši 45.000 ogļraču. Kopīgais strādnieku skaits, kas ierodas darbā, jau pārsniedz 50 proc. Komūnisti mēģina tai vietā noorganizēt dzelzceļnieku ģenerālstreiku. Pagājušā nedēļā nolemts pārtraukt darbu uz 24 stundām, nenosakot tomēr dienu, kad tas notiks. Parīzē izskatās, ka arī šis komūnistu nodoms sabruks, jo divas nekomūnistiskās dzelzceļnieku arodbiedrības nobalsojušas pret darbu pārtraukšanu. Pirmdien darbus pārtrauca Air France piloti un tehniskais personāls.

BBC, BB, AZ

Divu minūšu klusums

Lielbritanija pagājušā svētdienā godināja abu pasaules karu kritušos varoņus. Visos dievnamos notika sēru dievkalpojumi. Londonā pie nezināmā kareivja kapa bija ieradies Lielbritanijas karalis ar ģimeni un pārējiem piederīgajiem, valdības locekļi, apakšnama un augšnama pārstāvji un ļoti daudz cilvēku. Krāšņu sarkanu magoņu vainagu nolika karalis Džordžs VI., viņa brālis Glosteras hercogs, kam sekoja ministru prezidents Etlijs un opozīcijas vadītājs Čerčils. Pl. 11 lielgabalu salve paziņoja divu minūšu ilgu klusumu, kas iestājās visā Lielbritanijā.

BBC

VIŅIEM ARĪ ĢENERĀLIS NEKO NENOZĪMĒ

Nepatīkamus brīžus pagājušā nedēļā Vinē piedzīvoja britu augstais komisārs ģenerālmajors Vintertons. Kad viņš vēlējās ieiet kādā vācu auto remontu darbnīcā, kas atradās krievu sektorā, divi padomju kareivji tam aizkrustoja ceļu un piecas minūtes ilgi kaut ko kliedza. Ģenerāļa automobili aizturēja divi citi sarkanarmieši, bruņojušies ar mašīnpistolēm. Kad Vintertons norādīja uz savām zīmotnēm un teica, ka ir britu augstais komisārs, viens kareivis, pastiepis mašīnpistoli, atcirta: „Te ir augstais komisārs."

Ķīna lūdz steidzamu palīdzību

KOMŪNISTI UZSĀKUŠI UZBRUKUMU NANKINGAI UN VECAJAI KEIZARU PILSĒTAI PEKINGAI

Ķīnas valdība nosūtījusi prezidentam Trumenam telegrammu, kurā lūdz steidzamu Savienoto Valstu palīdzību, jo stāvoklis pašreiz esot ļoti kritisks. UP ziņo, ka komūnisti savilkuši savas armijas ziemeļos un dienvidos no nacionālās Ķīnas galvaspilsētas Nankingas un plāno uzsākt knaibļu operācijas. Otrs uzbrukuma kīlis virzās pret veco keizaru pilsētu Pekingu. ASV militārās misijas komandants Ķīnā Devids Bars devis rīkojumu visīsākā laikā evakuēt amerikāņu ģimenes.

Visi ārzemju laikrakstu korespondenti ziņo no Ķīnas, ka nacionālās valdības stāvoklis ar katru dienu kļūst kritiskāks. Pekingā pēc maršala Čangkaišeka rīkojuma apcietināts Mandžūrijas armiju virspavēlnieks ģenerālis Veilihuangs. Ziemeļķīnā stacionētā karaspēka komandieris ģenerālis Futsoji ieradies Nankingā lai apspriestos ar maršalu un valdību kā novērst draudīgo stāvokli. AFP ziņa stāstīt, ka viņš ierosinās evakuēt Pekingu un Tientsinu. Komūnistu armijas uzsākušas jaunus uzbrukumus arī Iekšējā Mongolijā un Ziemeļķīnā. Stāvokli padara vēl kritiskāku tas, ka komūnistiem izdevās noorganizēt trīs dienu ilgu dzelzceļnieku streiku uz Pekin-gas-Hankauas līnijas, tā pārtraucot kustību visā Ziemeļ- un Dienvidķīnā.

Liekas, ka ziemeļu provinces Nankingā jau norakstītas zaudējumos. Nacionālās valdības vienības pakāpeniski atvelk no Ziemeļķīnas, lai organizētu aizsardzību zemes vidienē. Tur savelk karaspēku arī no citiem apgabaliem. Apvienoto armiju komandēšanu uznemšoties pats Čangkaišeks. Komūnisti jau pārgājuši Tjangsu provinces robežas.

Pēdējā Ķīnas nacionālsapulces sēdē asus uzbrukumus nācās piedzīvot ne vien valdībai, bet arī maršalam Čangkaišekam. Ultimātīvā formā sapulce pieprasījusi steidzamas reformas. Vairāki runātāji asi uzbrukuši pašam maršalam un prasīja, lai viņš atsakās no savām tiesībām.

Savā laikā Ļenins esot teicis, ka Eiropu komūnisms iekaros caur Ķīnu. Mandžūrijas krišana komūnistu rokās nozīmē, ka no Dairenas caur Maskavu bez pārsēšanās var sasniegt Elbu. Apcerot nopietno stāvokli Ķīnā, daudzi laikrakstu korespondenti šo Ļenina tezi tagad no jauna atgādina. Pazīstamais britu komentātors Skrutetors „Sunday Times" raksta, ka tik ilgi, kamēr komūnisms valda Ķīnā, apdraudēta ir ne vien visa Āzija, bet arī Eiropa. Ar amerikāņu ieročiem Čangkaišeku vien nevarēs glābt. Ķinieši šos ieročus parasti pamet ienaidniekam un paši metas bēgt. Vajadzīga pilnīga nacionālās Ķīnas armijas pārveidošana un to spēj veikt vienīgi Savienotās Valstis.

BBC, AZ, NZ

Brazilija atvieglinās ieceļošanas noteikumus

Kā laikraksts „Diario de São Paulo" 21. okt. nrā. ziņo, Brazilijas deputātu kamera grozījusi ieceļošanas likumu, nosakot, ka turpmāk Brazilijā bez galvojumiem varēs ieceļot ikviena profesionālā un veselības ziņā piemērota persona vecumā no 18 līdz 60 (agrāk 50) gadiem. Kā ģimenes locekļi var braukt līdz arī gados vecākas un jaunākas personas, pie kam arī veselības prasības ierobežotas tā, ka nevar ieceļot tikai tie, kas sirgst ar akūtām kaitēm. Vīzas ieceļotājiem izdos saskaņā ar instrukcijām Brazilijas pārstāvji, pie kuriem interesentiem jāgriežas.

Staļina divas ofensīvas

Parīzes laikraksts „Samedi-Soir" ziņo, ka Staļins jau decembrī paredzējis uzsākt divas jaunas ofensīvas, lai likvidētu Tito režīmu Dienvidslavijā un padzītu rietumu sabiedrotos no Berlīnes. Šobrīd Kremļa prātus visvairāk nodarbinot Dienvidslavijas lietas. Kopš Tito atkrišanas, draudīga plaisa radusies padomju frontes kreisajā spārnā, ko Maskava vēlotie visātrākā laikā atkal aizpildīt. Par labāko līdzekli atzīts pilsoņu karš Dienvidslavijā, jo blokāde esot abpusīgi griezīgs zobens un varot kaitēt arī pašai Padomju Savienībai.

Ofensīvas sagatavošana pret Tito esot uzdota ungāru komūnistu vadonim Rakoši. Ungārijā paredzēts sapulcināt arī rumāņu un bulgāru partizānus un te apmācīt, lai tad, īstajam brīdim pienākot, tie varētu steigties palīgā dienvidslavu nemierniekiem. Tito stāvoklis, pēc „Samedi-Soir" informācijas, nemaz tik drošs neesot. Kamēr armijas vadītājos posteņos ieceltas uzticamas personas, vienkāršo kareivju vidū atrodoties daudz neapmierināto, kas labprāt nostātos Padomju Savienības pusē. Par to liecinot lokāli nemieri, kas jau notikuši Melnkalnē un citās Dienvidslavijas daļās.

Kad Dienvidslavijā būtu nodibināts Maskavai padevīgs režīms, Staļinam paliktu brīvas rokas Vācijā. Bet lai tiktu galā ar visu problēmu, Maskava vispirms paredzējusi izspiest rietumu sabiedrotos no Berlīnes. Tāpēe Austrumvācijā pilnīgi pārorganizēta policija un pārskolota daļa feldmaršala Paulusa gūsteknu. Līdz atklātam konfliktam Vācijā Staļins tomēr nevēloties nonākt.

Itaļu laikraksta sensācija

Milānas nedēļas laikraksts „Europeo" pagājušās nedēļas beigās, neuzrādot tuvākus avotus, ziņo, ka Savienoto Valstu un Dienvidslavijas starpā parakstīts slepens līgums. Pēc šīs vienošanās Tito devis rīkojumu izvākt karaspēku no Triestas. Slepenais līgums esot parakstīts jau septembrī Brioni salā, Polas tuvumā.

Franču laikraksts „Le Monde" ziņo, ka Dienvidslavijai pašreiz praktiski nav savas diplomātiskās pārstāvniecības Budapeštā. Pēc tam, kad ungāri izraidīja Vaso Jovanoviču, vēl neesot zināms, ka būtu pieņemta tā pēcnieka Sinanoviča akreditēšana.

Pēc BBC informācijas Čechoslovakijā atcelts līdzšinējais ģenerālštāba priekšnieks ģenerālis Bočeks.

Vašingtonā sāks apspriest Atlantijas paktu

Kanādas ārlietu ministra vietas izpildītājs Klekstons sestdien oficiāli paskaidroja, ka šonedēļ Vašingtonā sāksies septiņu valstu apspriedes par Atlantijas paktu. Tās vadīs ASV ārlietu viceministrs Lovets. Apspriedēs piedalīsies Lielbritanijas, Francijas, Kanādas un Beneluksa valstu sūtņi. Viņiem vispirms būs jāizšķiras par Atlantijas pakta ilgumu, jādefinē uzbrucējs, jāapspriež palīdzība pirms un pēc agresijas, kā arī jāvienojas par pārējo Rietumeiropas valstu pieaicināšanu. Pēc šīm apspriedēm sekos oficiāla septiņu valstu konference, kas arī notiks Vašingtonā. BBC korespondents no ASV ziņo, ka jau 20. janvārī paredzēts iesniegt kongresam Atlantijas pakta projektu. Vašingtonā pārliecināti, ka kongress to pieņems, jo pēdējās vēlēšanās izolācionisti cietuši smagu neveiksmi.

Sestdien Baltajā namā par ASV aizsardzību prezidents Trumens apspriedās ar viceministru Lovetu, aizsardzības ministru Forestālu un flotes ministru Salivanu. Informētās aprindas izsakās, ka pārrunāta arī Atlantijas pakta iedzīvināšana.

BBC

LATVIJA
LATVIAN NEWSPAPER
Nr. 100 (204) 1948. g. 9. novembrī

Ar autora parakstu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā redakcijas domas.

Kapēc kāpj preču cenas un preču kļūst aizvien mazāk

— Kāpēc visu preču cenas atkal ceļas? Kāpēc preces atkal pazūd no veikalu skatlogiem un plauktiem? Kāpēc vispār rodas spriedums, kā drīz atkal būsim tai pašā stāvoklī, kāds bija pirms valūtas reformas?

Tieši tas apstāklis, ka DP — tāpat kā sīkais vācu pilsonis, kas dzīvojis no algas un eventuāliem ietaupījumiem — valūtas reformā itin kā atstāts pa kreisi, pamudina arī DP žurnālistu interesēties par šiem jautājumiem. Šis raksts tad nu ir pēc iespējas burtisks kādas sarunas atstāstījums ar kādu vācu saimniecības darbinieku par iesākumā minēto jautājumu.

„Naudas reforma," viņš teica, „ir gan ievadīta un sāpīgi skārusi sīko pelnītāju, bet tā nav skārusi rūpniekus un tirgotājus, kuru peļņa un ietaupījumi nebija ieguldīti reichsmarkās, bet gan precēs. Visiem zināms, ka preču īpašnieki tūlīt pēc reformas svieda tirgū tik daudz mantu, cik vajadzēja, lai iegūtu zināmus brīvus līdzekļus skaldrā naudā.

— Bet nav tiesa, ka visi ražotāji un visi tirgotāji tagad tiši atkal aizturētu savu mantu un tā apdraudētu jaunās valūtas stabilitāti. Valūta, šķiet, apdraudēta tāpēc, ka visa saimniecības sistēma Rietumvācijā atkal sastingst. Un pats svarīgākais sastinguma iemesls ir nezina, nezina par to, kā īsti kārtosies turpmākā reformas gaita.

— Viens no svarīgākajiem jautājumiem ir tā saucamais „nastu izlīdzinājuma" atrisinājums. Ar šo izlīdzinājumu domāts skart tos kapitālus, kas ieguti uz kara laika peļņas rēķina. Bet kā to izdarīs? Visvairāk par to satraukti zemnieki. Bavārijas dzirnavnieki un maiznieki jau paziņojuši: ja visdrīzākā laikā nepapildinās miltu krājumus, tad viņi nevarēs dot maizi. Bet labības noliktavas stāv tukšas. Zemnieki labību nepārdod. Viņi saka, ka darīs to tikai tad, kad zinās, kāds īsti būs „nastu izlīdzinājuma" likums. Viņi domā, ka labības cenas būs atkarīgas no tā, cik lielas nastas jaunais likums uzliks zemniekiem.

— Rūpnieki, saprotams, gaida nastu izlīdzinājuma likumu tikpat nepacietīgi kā zemnieki. Bet rūpnieks gandrīz vai vēl nepacietīgāki gaida otru reformas turpinājuma likumu — proti, noteikumus par kreditiem. Pašlaik Rietumvācijā praktiski kredita nav. Var dabūt tikai īstermiņa aizdevumus par augstiem procentiem. Ja rūpniekam par 1000 markām trijos mēnešos jāmaksā procentos vairāk nekā 100 marku, tad viņš no šī aizdevuma atsakās, jo šis simts marku ir visa viņa peļņa, ja vien viņš ir godīgs un solīds rūpnieks. Rezultātā solīdie rūpnieki atkal sāk atvilkties malā, un priekšplānā, tāpat kā reichsmarkas palu laikos, izvirzās pārgalvīgais, kas reizēm iegūst un reizēm zaudē, bet vienmēr strauji ved saimniecību un pircēju uz postu.

— Kāpēc tad šie divi kardinālie jautājumi — nastu izlīdzinājums un kredita izkārtojums — nevirzās uz priekšu?

Uz to ir daudz atbilžu, un grūti pārbaudīt, kura no tām pareizākā. Vieni domā, ka saimniecības problēmu komplekss nelaimīgā kārtā cieši saistīts ar ārpolitiskām problēmām. Ārpolitisku apsvērumu dēļ nevirzās uz priekšu Rietumvācijas satversmes izstrādāšana, ko ievadīja parlamentāriešu padome Bonnā, un, kamēr nebūšot atrisināti satversmes jautājumi, nevarot gaidīt arī atrisinājumu nastu izlīdzinājumam un ilgtermiņa kredītiem, kuru izlemšana nodota pašu vāciešu rokās un kas jāveic visas Rietumvācijas mērogā.

Ja nu tā būtu patiesība, tad jādomā, ka uz atrisinājumu gaidīsim vēl ilgi. Bet pa to laiku var sākties jauna nelaime — cenu un algu skriešanās, kas kļuvusi raksturīga daudzu valstu saimniecībai pēckara laikā. Strādnieks ir neapmierināts ar dārgajām cenām un prasa lielāku algu. Kad palielina algas, palielinās produkcijas pašizmaksa, cenas atkal ceļas, un . . . strādnieks atkal prasa lielāku algu. Pagaidām Vācijā redz tikai šīs algu un cenu spirāles pirmdīgļus, bet, ja skriešanās iesāktos, tad mūsu — t. i. DP — stāvoklis kļūtu vēl jaunāks. Nevienu nepabeigtā valūtas reforma nav skārusi tik smagi, kā pārvietotās personas, kam arī pirms reformas piederēja gauži maz. Un tas pats — ja vispār kas bija — bija tikai reichsmarkās, kuras piepeši izkūpēja. Ar ļoti retiem izņēmumiem, tie DP, kas tagad pelna algas D-markās, nav strādnieki, bet ierēdņi, un, ja kautkur iesākas algu un cenu skriešanās, tad ierēdnis pa laikam ir pats pēdējais, kas tiek šai sacensībā līdz.

A. Lp.

Maize nekur nav bez garozas

VĒRTĒJUMS PĒC VIENA GADA NOSTRĀDĀŠANAS ANGLIJĀ

No tāluma raugoties, viss izskatās citādi, nekā tuvāk pieejot. Tā ir arī ar dzīves un darba apstākļiem dažādās zemēs: tikai tad, kad cilvēks tur ieradies, atklājas dzīvā īstenība. Dažreiz un dažā joslā tā izrādās labāka, nekā iztālēm raugoties domāts, citā joslā launāka. Tāpēc arī tik daudz pārpratumu, tik daudz sākuma sajūsmas un tik daudz vēlākās vilšanās. Par visu vairāk nekad un arī visvilinošākās izredzēs nevienam nevajadzētu aizmirst veco patiesību, ka „maize nekur nav bez garozas".

Interesantu vēstuli šajā ziņā redakcijai piesūtījis kāds mūsu tautietis, kas kopš 1947. g. strādā Anglijā kā brīvprātīgais Eiropas strādnieks. Viņš raksta: „Lai gan par visu te jāsamaksā ar tulznainām rokām, tomēr, ja par dzīves piepildījumu uzskata tikai pilnu vēderu un drēbes mugurā, tad tas te ir sasniedzams. Kas pats nav plencis, tas ir ne vien paēdis, bet arī pieklājīgi apģērbies. Cita lieta ir, cik veicamais darbs radniecīgs vai piemērots latvieša interesēm. Tiesa, ka darbs paliek darbs, vienalga kādā zemē, bet ja kāds uz Angliju devies ar domu atrast te nodarbību savā speciālitātē, tad tas, ar ļoti retiem izņēmumiem, piedzīvos vilšanos. Vispirms Anglija meklē speciālistus, bet melnstrādniekus, vai vēl pareizāk, sezonas strādniekus, otrkārt, še dabīgā izlase un konkurence, kā mēs to saprotam, gandrīz neeksistē: izšķirējs te ir nostrādāto gadu skaits, un katru jaunpienācēju, kaut arī viņš būtu pārāks par „veco", ja apstākļi to prasīs, atlaidīs pirmo, nevis otrādi.

Še netrūkst sirsnīgu cilvēku, kas grib mūs saprast, un tomēr mēs viņu acīs vēl arvien esam un laikam arī paliksim tikai ārzemnieki. Mēs te neesam arī emigranti, bet gan sezonas strādnieki un nav omulīgi domāt par to, kas notiks tad, ja Anglijā iestāsies apstākļi, kad ārzemju darba spēks vairs nebūs vajadzīgs. Bet arī uz to mums ir jāsagatavojas.

Arī tiesiskais stāvoklis, kaut ir teikts, ka ārzemju strādniekiem tādas pašas tiesības kā angļu kolēģām, ir neskaidrs. Vēl pagājušajā nedēļā Darba ministrijas augstāks ierēdnis man paskaidroja, ka ne vien nav atļauts mainīt darba vietas, bet nav izredžu arī uz kvalificētiem darbiem. Ja līdz šim esot šajā ziņā bijuši arī izņēmumi, tad turpmāk tos reviģēšot. Arī poļu Andersa armijas bij. karavīrus turpmāk uzskatīšot tikai par Eiropas brīvprātīgiem strādniekiem.

Un tad ir vēl viena lieta, ko nedrīkst aizmirst: ikvienam, kas pirms vai pēc līgumā paredzētā laika nostrādāšanas grib atgriezties atpakaļ Vācijā, jārēķinas ar 15—20 angļu mārciņu lielajiem ceļa un dokumentu izdevumiem no personas. Tāpat jaunākie noteikumi paredz 10—15 märc. lielu maksu par katra ģimenes locekļa pārvešanu uz Angliju. Labi būtu, ja to segtu IRO, citādi tas cirtīs smagus robus šejienes latviešu maciņos.

Pie visa tā, vēlreiz jāsaka — līdz šim dzīvot te var. Var pietiekami nopelnīt iztikai un savai garīgai apkopšanai, bet tas ir tikai pagaidu atrisinājums. Cik esmu interesējies, tomēr liekas, ka no šejienes izceļošanas iespējas citu valstu darba akcijās ir ļoti ierobežotas, un, ja tādas ir, tad ceļi uz tām jāmeklē pašam."

Pieci mākslinieki brūnā „kuģī"

Pokera spēlē divi dāmas un trīs kungi ir ļoti patīkama kombinācija. Tad jau var runāt par „augstu spēli". Un gluži tāpat ir ar latviešu baleta mākslinieku kvintetu — Valeriju Riekstiņu, Martu Skujiņu, Eiženu Mežuli un Pēteri Pertņikovu — arī šim kvintetam ir augstas spēles marka. Stop! Ir tikai četri vārdi. Taču nē — piektais ir Valdis Treimanis. Viņš ar baletu, ja tā var izteikties, salaulāts divkārtīgi — vispirms ir pastāvīgais ansambļa pianists un — otrkārt — Valerija Riekstiņa ir likumīgā Treimaņa kundze, tāpat kā M. Skujiņa — Mežuļa kundze.

Maestro O. Lēmanis plūc laurus Štutgartes operā, R. Saule tik nopietni raugās pāri okeanam uz Brīvības statuju Ņujorkas pievārtē, ka kuru katru nedēļu var paklausīt radu aicinājumam un šūpoties uz ASV, E. Pilupe un S. Otiņa kļuvušas par mājkalpotājam Kanādā . . .

— Kamēr reāli neesam pie īsta okeana kuģa, jāiztiek ar šo pašu brūno kuģi uz riteņiem un jāapciemo tautieši nometnēs — smejas E. Mežulis, rīkodamies pa autobusu. Tas ir latviešu būvēts, domāts trīskārt lielākam pasažieru skaitam, tāpēc pašreizējais mākslinieku kvintets ierīkojies tur tik ērti, ka var šeit sēdēt un gulēt, justies kā salonā vai ģērbtuvē. Gar sienām plīvo kostīmi tām 17 dejām, kuras divu stundu programmā mākslinieki sniedz.

No izejas bazes Eslingenas apciemotas Memingenas, Kleinkecas latviešu nometnes un Gablingenas poļu nometne. Tad atgriešanās bazē, un pēc nedaudz dienām atkal brauciens uz Nirnbergas rajonu, tad Berchtesgādenu, pa starpam vēl pie darba vīriem viņu nometnēs. — tāds ir dejotāju pašreizējais plāns.

Piekrišana? — O, lieliska! Arī vācieši jau vairākās vietās pazīst latviešu baletu. Patīkamas reprezentācijas gaidāmas 21. novembrī Nirnbergas operā, bet decembra sākumā IRO galvenajā mītnē Bad-Kisingenā.

Brūnais baletnieku „kuģis" nurrādams ēd malku un šūpojas pa Vācijas ceļiem, gādājot, lai dejotāji nokļūtu tur, kur viņi nodomājuši un lai nometnēs novembra vakaros laudis varētu noskatīties labu baletu.

Mt. Mt.

Archibīskaps T. Grīnbergs ievadīs YMCAs un YWCAs lūgšanu nedēļu

No 14. līdz 20. novembrim vienlaicīgi visā pasaulē notiks YMCAs un YWCAs lūgšanu nedēļa. Mūsu trimdinieku saimei to ievadīs latviešu YMCAs un YWCAs pirmais goda biedrs, archibīskaps Dr. theol. T. Grīnbergs 14. novembrī pl. 10.30 Eslingenā. Tieši tajā pašā laikā dievkalpojumi notiks arī visās pārējās latviešu YMCAs un YWCAs nodaļās ne vien Vācijā, bet arī Zviedrijā, Dānijā un Anglijā.

14. novembrī notiks aizlūgums par mūsu baznīcu, visām latviešu organizācijām, kas atbalsta kristīgo ticību, par tautas vienotību, nacionālo sūtību un jaunatni. 15. novembrī par aizvestajiem tautiešiem un visiem, kas vajāti savas kristīgās vai nacionālās pārliecības dēļ. 16. novembrī par bāreņiem, atraitnēm un tiem cilvēkiem, kuru ģimenes dzīvi izpostījis karš un mūsu tautas pārbaudījuma laiks. 17. novembrī par dzimtenē palikušajiem un kritušajiem tautas varoņiem. 18. novembrī par Latvijas atbrīvošanu, visiem mūsu valsts likumīgi pastāvošajiem institūtiem un trimdā radītajām tautas vienotājām organizācijām. 19. novembrī par invalidiem, slimajiem un visiem karā cietušajiem. 20. novembrī aizlūgums par visiem trimdā izkaisītajiem tautiešiem, sevišķi par latviešu jaunatni, lai Dievs dotu spēku veseliem atgriezties dzimtenē.

Visas YMCAs un YWCAs nodaļas piedalīsies arī Lāčplēša svētku un Latvijas neatkarības 30 g. sarīkojumos, sadarbojoties ar nometņu komitejām uc organizācijām.

PĀRRUNĀ TRIMDINIEKU YMCAs DARBU UN VAJADZĪBAS

Pasaules YMCAs sektretāru kārtējā konferencē Siecā, Šveicē, piedalījās arī četri YMCAs un YWCAs latviešu darbinieki Vācijā — viceprezidents P. Rupners, ģenerālsekretārs B. Radziņš un apgabalu sekretāri K. Dzirkalis un H. Teriņš. Konferencē sevišķu vērību veltīja problēmām, kas saistītas ar DP dzīvi. Ģenerālsekretārs B. Radziņš norādīja, ka trimdinieku vidū vislabākās sekmes gūtas darbojoties nacionālām grupām atsevišķi savā mātes valodā, sevišķi reliģiskajā audzināšanā.

Konference atzina, ka DP YMCAs un YWCAs organizāciju darbs vēl jāpaplašina.

Kā „Hitlers" Kolumbijas naktslokālā apbalvo savus „maršalus"

Angļu licencētais laikraksts „Die Welt" pastāsta atgadījumu par sava korespondenta piedzīvojumiem Dienvidamerikā Hitlera meklēšanas gaitās.

Kolumbijas galvaspilsētas dienas laikraksts „Razon" publicējis ziņu, ka mazajā Fakatativas pilsētiņā dzīvojot kādreizējais Vācijas „firers". „Die Welt" līdzstrādnieks tūdaļ no Buenos Airesas devies uz Bogotu, kur „Razon" redakcijā vēlējies noskaidrot, kur un kā Hitleru visvieglāk atrast. Bet redakcija bijusi kā izmirusi. Durvju sargs pateicis, ka redaktoru kungi izbraukuši, jo nejaudājuši atkauties no ziņkārīgajiem, kas ieradušies apjautāties par Hitleru. „Die Welt" līdzstrādnieks nezinājis, ko darīt un iemiesies durvju sargam, vai lieta ar Hitleru īstenībā tāda arī esot. „Kaut cik tās lietas saskan," durvju sargs atbildējis un piedāvājies apgādāt automobili, ar ko nokļūt Fakatativā. „Jautājiet tur vienkārši pēc Adolfo," viņš vēl pamācījis.

Tās pašas dienas vakarā zinātkārais avižnieks bijis Fakatativā un zinājis visu — kur Adolfo dzīvo, kad viņu visvieglāk sastapt un ko viņš dara. To korespondentam pastāstījis Fakatativas vienīgās grāmatnīcas īpašnieks Grīnbaums.

Pirms kara Adolfo saucies Atilo Kespedess un aizbraucis uz Holivudu meklēt laimi. Viņa trumpis bijusi līdzība ar Hitleru. Bet izrādījies, ka Holivudā ir vēl citi, kas Vācijas diktātoram līdzinās daudz vairāk nekā Atilo. Pēc kara viņš tad sarūgtināts atgriezies Fakatativā un sācis strādāt par bagāžas nesēju. Darba bijis pamaz.

Vācu tautības farmeri, kas dzīvo pilsētiņas apkārtnē, drīz vien pārliecinājušies par Atilo un Hitlera līdzību. Kad vācieši reiz iedzēruši mazliet vairāk vīna un arī vēl ko stiprāku, viņi pārvērtušies par labiem patriotiem un vēlējušies, lai Kespedess tēlo Hitleru. Dzeramnauda, ko Atilo šai reizē ieguvis, bijusi krietni lielāka par viņa algu. Kespedess tad nolēmis vingrināties, iestudējis Hitlera pozes un raksturīgākās kustības, līdz beidzot no Atilo iznācis Adolfo.

Fakatativai ir tikai viena viesnīca, trīs kino, divi kabareji un desmit kafejnīcu, kurām visām klājies ļoti grūti, jo nebijis apmeklētāju. Grīnbaums tad iedomājies pastāstīt „Razon" reportierim, ka viņu pilsētā dzīvojot kādreizējais Vācijas „firers". Reportieris vācu jautājumos bijis galīgs analfabēts, noturējis Atilo tiešām par kādreizējo diktātoru un publicējis ziņu avīzē. Kad „Die Welt" līdzstrādnieks devies atceļā uz Bogotu, Grīnbaums vēl pastāstījis, ka Adolfo angažēts vienā no kabarejiem un vakarā tēlošot Hitleru pēc galīgās uzvaras, kad viņš apbalvo savus maršalus.

Pilsētas viesnīca bijusi amerikāņu pārpilna.

AR TERMOMETRU UZ AUSTRĀLIJU

Kāds izceļotājs uz Austrāliju redakcijai raksta:

„Vācijā dzirdēju stāstām, ka, braucot uz Austrāliju, pie ekvātora esot tāds karstums, ka 3 dienas jāgulot slapjos palagos. Kad nu pats biju braucēju kandidātos, ar skubu vien nopirku termometru, lai ceļā varētu atzīmēt dažādās temperatūras. Braucu pirms diviem mēnešiem — septembra sākumā un visaugstāk dzīvsudraba stabiņš uzkāpa, kad tikko bijām šķērsojuši Suecas kanāli un iebraucām Sarkanā jūrā. Termometrs rādīja plus 42 gradus pēc Celsija. Laiks bija saulains un vējains. Šāda temperatūra pastāvēja 4 dienas. Kuģa guļamās telpās zemākā temperatūra šai laikā bija naktīs, proti, plus 34 gradi.

Braucot no Adenas uz Kolumbo, sacēlās vētra. Kaut kas krita, plīsa un beidzot nodzisa gaisma. Sievietes sacēla traci, bet bailīgākie virieši steigā apjoza glābšanas jostas. Viena otra sieviete karstuma dēļ bija gulējusi kaila un uztraukumā neapģērbusies izskrēja uz klāja. Šis atgadījums radīja lielāku sajukumu nekā vētra.

Pārbraucot ekvātoru, strauji kļuva vēsāks un beidzot mans termometrs rādīja vairs tikai plus 10 gradus pēc Celsija uz klāja un plus 13 guļamās telpās. Tā kā bijām pie karstuma jau pieraduši, tad krietni salām.

Arī šeit, Austrālijā, septembra beigās nebija labāk. Naktīs bija salnas, temperatūra nokrita pat līdz —4 gradiem. Gulēju apsedzies ar 5 segām, taču nevarēju saprast, kāpēc īsti nesasilstu. Ņēmu palīgā savu termometru un konstatēju, ka barakā no rīta bija tikai 1 gradu silts.

Tagad tas viss sāk aizmirsties — ir pavasaris un zied ceriņi."

Nometņu dzīve

UN pilī Ženēvā bieži notiek izstādes, kurās sava nodaļa ir arī bēgļu lietām. Eksponātus par latviešiem pieprasa no mūsu sūtņa J. Feldmaņa, kāpēc sūtnis lūdz visas mūsu trimdas grāmatu, žurnālu un pārējās izdevniecības piesūtīt viņam pa vienam eksemplāram no saviem izdevumiem. Sūtņa Feldmaņa adrese: 32, Avenue Blanc, Geneve, Schweiz.

IRO atkārtoti aizrāda, ka izceļotājiem uz aizjūras zemēm nav atļauts ņemt līdzi mājas kustoņus, putnus uc dzīvniekus. Sevišķi stingri to noteikusi austrāliešu komisija, jo baidās no varbūtēju lopu slimību pārnešanas uz viņu kontinentu.

BRITU valdības politika paredz, ka DP kādreiz pakļaus vācu tiesām, ziņo 121. DAPCCS direktors Ķilē. Pašreiz vēl visus DP pārrauga sabiedroto kontrolkomisijas tiesas, kaut vācu policija ar DP var apieties tāpat kā ar vāciešiem, pie tam arī nometnēs. Kādā citā ziņojumā baltiešu 38. nometnei Ķilē norādīts, ka visi elektriskie sildītāji un vārītāji nododami nometnes komandantam. Akcijas nolūks ir taupīt elektrisko strāvu, bet arī kurināmā Ķiles DP lietošanā ļoti maz.

MINCHENES Varnera nometnes tautieši Latvijas dibināšanas 30 gadu atceres programmu sāks 17. nov. ar skolēnu sarīkojumiem, kur savas atmiņas stāstīs arī mūsu brīvības cīnītāji un Lāčplēša ordeņa kavalieri. 18. novembrī notiks svētku dievkalpojums, pēcpusdienā rokdarbu, grāmatu, gleznu un citu izstrādājumu skate, bet vakarā svētku akts ar koncertu.

ERLANGENAS YMCAs nodaļai pievienojusies Neietingas latviešu YMCA un YWCA. Par priekšsēdi ievēlēts Ēvalds Lejiņš.

VĒSTULES REDAKCIJAI

V. Gulbis, Lādē

NETICAMS APGALVOJUMS

J. Siliņa kunga citādi teicamajā ievadrakstā, Latvijas 21. oktobra numurā „Vērojumi nometnēs", ieviesies viens neticams apgalvojums, proti, ka dzeršana liecinot par kāda cilvēka primitīvu sparu. Jaunākā psiholoģija uzskatāmi pierāda gluži pretējo: alkoholisma pamatā vienmēr slēpjas nespēks, kāds trūkums, mazdūšība, nespēja pārvarēt nelaimes un klizmas. Radušos t. s. „mazvērtības kompleksu" dzērājs mēģina „kompensēt" ar iereibuša bravūru, bet šim trūkumam parasti neviens netic, sevišķi Vakareiropā nē. To mums, trimdiniekiem, derētu iegaumēt.

Par sacītā patiesību var katrs pārliecināties, dzērājus tuvāk novērojot.

Pārvedot mums naudu pa pastu, neaizmirstiet uz pārveduma talona otrā pusē atzīmēt, par ko Jūs maksājat.

Raibā pasaule

* Veikals paliek veikals, domāja divas amerikāņu radio sabiedrības un pēc vienas stundas ilga raidījuma izslēdza prezidenta Trumena vēlēšanu runu, lai gan viņš vēl runāja, jo demokratu partija bija samaksājusi tikai par vienas stundas pārraidījumu. (Reuter)

* Londonas dzejnieks Džons Gevsvorts par visu vari gribējis kļūt slavens. Lai to panāktu, viņš pagājušā gadā nopircis Karaību jūrā nelielu 1 kv. km lielo Redondas salīņu, licis sevi izsludināt par karali Džuānu I simts salas iedzīvotājiem un tiešām vērsis uz sevi preses uzmanību kā dzejnieks un valdnieks vienā personā. (NZ)

* Kāds Losandželosas draudzes mācītājs bazīcā savus sprediķus ilustrē ar īsfilmām, kas ainās un skaņās stiprina viņa vārdu ietekmi. Kristus nāve uz ekrāna bija parādīta visai reālā attēlojumā, bet kāzas Kānā svinīgi ievadīja džesa orķestra mūzika. Dievkalpojumu panākumi bijuši tik lieli, ka garīdznieks nodibinājis šāda veida filmu sabiedrību, lai ar filmām apgādātu arī citas amerikāņu draudzes. (DK)

* Ņujorkas viesnīcā, kur notika policijas virsnieku starptautiskās apvienības 55. gadskārtējā sanāksme, ielauzās zagli un nozaga visus tajā pašā laikā tur notiekošās „Noziedzību apkarošanas izstādes" eksponātus, kas lielāko daļu sastāvēja no dažādu valstu policistu nozīmēm un pazīšanas zīmēm. Kamēr policijas virsnieki omulīgi kavējās banketā, zagli ar laupījumu nepamanīti pazuda. (UP)

* Ķinietis Funvašiks, kas, kā domā, ir vecākais savas zemes pilsonis, pilnīgi vesels un spirgts svinējis savu 140 dzimšanas dienu, klātesot 7 paaudžu pēcnācējiem. (DK)

* Kāda amerikāņu karavīra vācu līgava Brikenavā sagaidīja savu iecerēto, kas atgriezās no gaŗāka atvalinājuma, ar pusmēnesi vecu meitiņu uz rokas. Jaunais tēvs bija džentlmenis, un no Amerikas mazajai kārtīgi pienāca pārtikas un drēbju sainīši, kamēr nesen viņš nejauši atklāja, ka bērns ir palienēts. (DSp)

Krievu ur

ASI UZBRUKUMI RIETUMV REVOLŪCIJ

Padomju Savienībā, visās sate atzīmēja oktobŗa revolūcijas 31. un iepriekšējā vakarā, kad pilsēt Molotovs, uzbrukdams arī Savieno padomju valstsvīru un maršalu r rindām atkārtojās tāpat.

Molotovs vispirms rumāja par Padomju Savienības iekšējām lietām. Šajos gados padomju rūpniecība „Jūsu milzu soļiem uz priekšu". Jaunu sējumu platība pārsniedzot pirmskara līmeni, algas strādniekiem esot divreiz lielākas kā agrāk, vienīgi dažas rūpniecības nozares, atzinās Molotovs, vēl neesot sasniegušas priekškara līmeni. Kapitālieguldījumi lauksaimniecībā esot ievērojami palielinājušies, turpretim, rūpniecības produkcija slidot, algas strādniekiem kļūstot aizvien mazākas un pelņu gūstot vienīgi uzņēmēji. Padomju tālais plāns, pēc padomju ārlietu ministra apgalvojuma, neesot varēšanas pārspīlēts, izmantojot gaisa spēka vienības bija nodefilējušas gar

Pilsēta, ko apsilda geizeri

Kopš 1925. gadā sāka daudzināt projektu par Islandes galvaspilsētas Reikjavikas apsildīšanu ar 18 km tālo geizeru verdošo ūdeni, tas šķiet fantastiski. Bet šodien darbs ir vainagojies panākumiem, un Reikjavika ir pirmā pilsēta pasaulē, kas apkurina no tāluma un kas izmaksā pilnīgi bez oglēm. Projektu sāka īstenot 1936. gadā un 6 gadus vēlāk pieslēdza pirmo māju tālapkures sistēmai, kuru pilnīgi pabeidza 1944. gadā. Tagad Reikjavikas 54.000 iedzīvotāju vairāk kā 3000 mājās izmanto šo tālapkures iekārtu. 46 urbumi Reikires geizeru laukā dod sekundē 3000 l 87° C, bet viens ar 99° C karsta ūdens, kas ieplūst dziļurbumu caurulēm novada uz 7 galvenajām tvertnēm uzkalnā pie pilsētas, no katra ir ar 1000 kb.m tilpumu. Uz geizeriem dienā izplūst 26.000 kbm ūdens, un tā kā apkurei karstā ūdens krājumi paliek pāri, tad atlikumu aizvada uz īpašu spēkstaciju, kur to izmanot tvaika katliem elektrības ražošanai. Iekārtas izbūve maksājusi 13 milj. kronas, kurpretī pirms pašā gada ienākumi svārstās ap 7 milj. kronu. Primitīvās apkures ierīces, izmantojot geizerus, atrodas visā Islandē.

J. V.

Alfons Ansons un vācu sporta publikas

SVĒTDIENAS SPO

Šestdien un svētdien vācu ledus-hokeja vienības spēkojās vairākās draudzības sacīkstēs. Vācijas meistars SC. Riessersee, kas šogad svin sava kluba 25 gadu pastāvēšanu, svētdien Minchenes ledus stadiona sacīkšanā uzvarēja HC. Augsburg 4—1 (0—0, 2—0, 1—0). Zaudētāju rindā telcamākais spēlētājs bija latviešu vārtsargs Alfons Ansons. Svētdien augsburgieši zaudēja 1—5 (1—1, 0—3). Krēfeldā turienes VfL. Krefelder vienība, kurā spēlē arī latviešu Koneckis un Veide, pieveica Kölner EC. 9—2 (4—0, 4—1, 1—1). — Augsburgā vācu sporta publika piedzīvoja latviešu bokseŗa Žaņa Lipša skaistus panākumus. Notika sacīkstes Minchenes, Augsburgas un Nirnburgas labākajiem amatieŗu vidusmēŗiem pusvidējā svarā. Bavāriešu meistars Šmits pirmajā cīņā ne bez grūtumiem ar punktu pārākumu pieveica gincburgieti Freiju, bet turnīra finālā 12. gājienā ar knoch-out uzvarēja otru izcilo Ginzburgas bokseri Huphaueru. Tā Šmits sarīkojumu ieguva 1. vietu. — Dienvidvācijas futbola meistarsacīkstēs Vācijas meistars 1. FC. Nürnberg svētdien savā laukumā zaudēja Waldhof Mannheim vienībai 0—1, bet Bayern München uzvarēja Stuttgarter Kickers 4—2. Vadībā ir Offenbacher Kickers izlase, kas jau „izrāvusies" 2 punktu priekšā 2. vietas esošai Bayern München vienībai.

3. STUNDAS CĪŅA PAR UZVARU

Vācijas ledus volejbola meistarsacīkstēs Minchenē notika ļoti līdzvērtīgas sacīkstes. Hersbrukas - Eslingenas izšķirēja 3. spēle, kuŗā uzvarēja hersbrukieši 15—17,

TERMO-
ETRU UZ
STRĀLIJU

zceļotājs uz Austrāliju re-
raksta:
dzirdēju stāstām, ka, brau-
ustrāliju, pie ekvātora esot
tums, ka 3 dienas jāgulot
alagos. Kad nu pats biju
kandidātos, ar skubu vien
ermometru, lai ceļā varētu
ažādās temperatūras. Brau-
diviem mēnešiem — sep-
ākumā un visaugstāk dziv-
stabiņš uzkāpa, kad tikko
ērsojušī Suecas kanāli un
Sarkanā jūrā. Termo-
dīja plus 42 gradus pēc
Laiks bija saulains un
šāda temperatūra pastāvēja
Kuģa guļamās telpās zemā-
erātūra šai laikā bija nak-
plus 34 gradi.
t no Adenas uz Kolumbo,
ētra. Kaut kas krita, plīsa
ot nodzisa gaisma. Sievietes
raci, bet bailīgākie virieši
ojoza glābšanas jostas. Vie-
sieviete karstuma dēļ bija
kaila un uztraukumā neap-
izskrēja uz klāja. Šis at-
radīja lielāku sajukumu
ra.
ucot ekvātoru, strauji kļuva
n beidzot mans termometrs
irs tikai plus 10 gradus pēc
z klāja un plus 13 guļamās
ā kā bijām pie karstuma jau
, tad krietni salām.
t, Austrālijā, septembra bei-
ja labāk. Naktīs bija salnas,
ūra nokrita pat līdz —4 gra-
ulēju apsedzies ar 5 segām,
arēju saprast, kāpēc īsti ne-
Ņēmu palīgā savu termo-
n konstatēju, ka barakā no
tikai 1 gradu silts.
tas viss sāk aizmirsties —
aris un zied ceriņi."

Nometņu dzīve

lī Ženēvā bieži notiek izstā-
ās sava nodaļa ir arī bēgļu
Eksponātus par latviešiem
no mūsu sūtņa J. Feldmaņa,
ūtnis līdz visas mūsu trim-
matu, žurnālu un pārējās iz-
bas piesūtīt viņam pa vie-
emplāram no saviem izdevu-
Sūtņa Feldmaņa adrese: 32,
Blanc, Geneve, Schweiz.
atkārtoti aizrāda, ka izceļo-
uz aizjūras zemēm nav at-
emt līdzi mājas kustonus,
uc dzīvniekus. Sevišķi stingri
kusi austrāliešu komisija, jo
no varbūtēju lopu slimību
nas uz viņu kontinentu.
U valdības politika paredz,
kādreiz pakļaus vācu tiesām,
. DAPCCS direktors Ķilē.
vēl visus DP pārrauga sa-
kontrolkomisijas tiesas, kaut
licija ar DP var apieties tā-
ar vāciešiem, pie tam arī
es. Kādā citā ziņojumā bal-
nometnei Ķilē norādīts, ka
ktriskie sildītāji un vārītāji
mi nometnes komandantam.
nolūks ir taupīt elektrisko
bet arī kurināmā Ķiles DP
ā ļoti maz.
CHENES Varnera nometnes
Latvijas dibināšanas 30 ga-
res programmu sāks 17. nov.
ēnu sarīkojumiem, kur savas
stāstīs arī mūsu brīvības
un Lāčplēša ordeņa kavalie-
novembrī notiks svētku diev-
ms, pēcpusdienā rokdarbu,
, gleznu un citu izstrādāju-
te, bet vakarā svētku akts ar
u.
ANGENAS YMCAs nodaļai
ojusies Neietingas latviešu
un YWCA. Par priekšsēdi
Ēvalds Lejiņš.

VĒSTULES REDAKCIJAI

bis, Lādē

TICAMS APGALVOJUMS

liņa kunga citādi teicamajā
kstā, Latvijas 21. oktobra nu-
„Vērojumi nometnēs", ievie-
ens neticams apgalvojums,
ka dzeršana liecinot par kāda
primitīvu sparu. Jaunākā
ģija uzskatāmi pierāda gluži
: alkoholisma pamatā vien-
ēpjas nespēks, kāds trūkums,
šība, nespēja pārvarēt nelai-
klizmas. Radušos t. s. „maz-
s kompleksu" dzērājs mēģina
ensēt" ar iereibuša bravūru,
n trūkumam parasti neviens
sevišķi Vakareiropā nē. To
trimdiniekiem, derētu iegau-

sacītā patiesību var katrs pār-
ies, dzērājus tuvāk novērojot.

edot mums naudu pa pastu,
irstiet uz pārveduma talona
usē atzīmēt, par ko Jūs
āj at.

Krievu urravas Rīgā

ASI UZBRUKUMI RIETUMVALSTĪM PADOMJU OKTOBRA REVOLŪCIJAS SVĒTKOS

Padomju Savienībā, visās satelītvalstīs un Austrumvācijā svētdien atzīmēja oktobra revolūcijas 31. gadadienu. Maskavā svinības sākās jau iepriekšējā vakarā, kad pilsētas padomē teica runu ārlietu ministrs Molotovs, uzbrukdams arī Savienotajām Valstīm un Lielbritanijai. Pārējo padomju valstsvīru un maršalu runās vai dienas pavēlēs uzbrukumi rietumiem atkārtojās tāpat.

Molotovs vispirms runāja par Padomju Savienības iekšējām lietām: pēdējos gados padomju rūpniecība „gājusi milzu soļiem uz priekšu", lauku sējumu platība pārsniedzot priekškara līmeni, algas strādniekiem esot divreiz lielākas kā agrāk, vienīgi dažas rūpniecības nozares, atzinās Molotovs, vēl neesot sasniegušas priekškara līmeni. Kapitālistiskās zemēs, turpretim, rūpniecības produkcija slīdot, algas strādniekiem kļūstot aizvien mazākas un pelņu gūstot vienīgi uzņēmēji. Maršala plāns, pēc padomju ārlietu ministra apgalvojuma, neesot varējis atjaunot Eiropas saimniecību. Tad Molotovs asiem vārdiem uzbruka Rietumeiropas ūnijai un Atlantijas paktam, kas esot domāts nevis aizsardzībai, bet agresijai.

Svētdien svinības turpinājās Maskavas Sarkanā laukumā, kur pl. 10 sākās karaspēka parāde. To komandēja maršals Timošenko. Parādē piedalījās visas ieroču šķiras, lielas tanku masas un motorizētā artilērija. Virs Sarkanā laukuma visu laiku rinkoja turboiznīcinātāju eskadriļas, četrmotorīgie bumbveži un citas lidmašīnas. Gaisa parādi komandēja Staļina dēls, ģenerālmajors Vasilijs Staļins. Pēc tam, kad karaspēka vienības bija nodefilējušas gar Ļeņina mauzoleju, īsu uzrunu teica maršals Timošenko. Rietumu demokratijas gatavojot jaunu „asiņainu karu". Bet visi agresijas mēģinājumi sabrukšot pret Padomju Savienības „lielo miera gribu".

Pretēji citiem gadiem, parādē šogad nenoskatījās Staļins. Lūgto viesu vidū bija ārzemju diplomāti un preses pārstāvji. Oficiālo personu rindās bija arī Grotevols, Nuške un pārējie SED augstākie funkcionāri. Bija delegācijas arī no pārējām satelītvalstīm.

Parādei sekoja padomju pilsoņu manifestācija, kas ilga vairākas stundas. Fabriku strādnieki nesa milzu Staļinā un citu valstsvīru bildes un transparentus ar saukļiem. Oficiālie runātāji mikrofonos izsauca lozuņgus, uz kuriem manifestanti atbildēja ar skaļiem „urrā" sauciemiem.

Karaspēka parāde un tautas manifestācija oktobra revolūcijas svētku gadījumā notika arī Rīgā, Uzvaras laukumā. To pieņēma krievu ģenerālis, kas pēc tam krievu valodā teica runu, domātu „visai latviešu darba tautai". Manifestanti, tāpat kā Maskavā, nesa lielas bildes ar Staļina un citu padomju valstsvīru attēliem. Tāpat tika izsaukti lozungi un atbildēts uz tiem ar krievu „urrā". Pēc Rīgas radiofona liecības, parāde un manifestācija rādījusi spēku, kas liecinot par „uzticību komūnistu partijai un visu darba ļaužu vadonim un skolotājam biedram Staļinam".

Padomju Savienības aizsardzības ministrs maršals Bulganins oktobra revolūcijas svētku gadījumā publicējis dienas pavēli armijai, kurā aicināja to būt modrai, lai „stāvētu par taisno miera lietu", ko apdraudot rietumu agresori.

Parādes un manifestācijas notika arī visās satelitvalstīs un Austrumvācijā. Berlīnē padomju karaspēks, SED laudis un strādnieki defilēja Tīrgartenā. Austrumu sektora vācu prese publicējusi Pīka un Grotevola parakstītu manifestu, kurā apgalvots, ka Padomju Savienība atbrīvojusi Vāciju no Hitlera un fašisma. Manifestācijās Belgradē maršals Tito nepiedalījās. Viņš tikai nosūtījis Staļinam apsveikuma telegrammu „ar sirsnīgiem laimes vēlējumiem".

Londonā Molotova apvainojumi rietumu valstīm radījuši izbrīnu. Jau vairākkārtīgi norādīts, piezīmējis kāds britu ārlietu ministrijas pārstāvis, ka Rietumeiropas ūnija un Atlantijas pakts domāts tikai aizsardzībai, bet padomju propaganda to bez apstājas dēvē par agresijas gatavošanu. Dīvainā kārtā Molotovs vēl nekad nav pieminējis 1939. gada līgumu ar Vāciju, zem kura atrodams viņa un Ribentropa paraksts. Vai toreiz tas nebija domāts tikai agresijai? BBC, BB, St

Pilsēta, ko apsilda geizeri

Kad 1935. gadā sāka daudzināt projektu par Islandes galvaspilsētas Reikjavikas apsildīšanu ar 18 km attālo geizeru verdošo ūdeni, tas likās fantastiski. Bet šodien darbs jau vainagojies panākumiem, un Reikjavika ir pirmā pilsēta pasaulē, ko apkurina no tāluma un kas iztiek pilnīgi bez oglēm. Projektu sāka īstenot 1936. gadā un 6 gadus vēlāk pieslēdza pirmo māju tālapkures tīklam, kuru pilnīgi pabeidza 1944. gadā. Tagad Reikjavikas 54.000 iedzīvotāju vairāk kā 3000 mājās izmanto šo tālapkures iekārtu. 46 dziļurbumi Reikires geizeru laukā dod sekundē 3000 l 87° C, bet viens pat 99° C karsta ūdens, kas ieplūst uztveršanas tvertnēs. Karsto ūdeni pa resnām, pret aukstumu labi izolētām caurulēm novada uz 7 galvenām tvertnēm uzkalnā pie pilsētas, kas katra ir ar 1000 kb.m tilpumu. No geizeriem dienā izplūst 26.000 kb.m ūdens, un tā kā apkurei karstā ūdens krājumi paliek pāri, tad atlikumu aizvada uz īpašu spēkstaciju, kur to izmanot tvaika katliem elektrības ražošanai. Iekārtas izbūve izmaksājusi 13 milj. kronas, kurpretī viena paša gada ienākumi svārstās ap 7 milj. kronu. Primitīvās apkures ierīces, izmantojot geizerus, atrodas visā Islandē. J. V.

Alfons Ansons un Žanis Šmits atkal vācu sporta publikas uzmanības centrā

SVĒTDIENAS SPORTA NOTIKUMI

Sestdien un svētdien vācu ledushokeja vienības spēkojās vairākās draudzības sacīkstēs. Vācijas meistars SC. Riessersee, kas šogad svin sava kluba 25 gadu pastāvēšanu, sestdien Minchenes ledus stadiona atklāšanā uzvarēja HC. Augsburg 3—0 (0—0, 2—0, 1—0). Zaudētāju vidū teicamākais spēlētājs bija latviešu vārtsargs Alfons Ansons. Svētdien augsburgieši zaudēja 1—5 (1—1, 0—1, 0—3). Krēfeldā turienes VfL. Preussen vienība, kurā spēlē arī latvieši Koneckis un Veide, pieveica Kölner EC. 9—2 (4—0, 4—1, 1—1). — Augsburgā vācu sporta publika pieredzēja latviešu bokseŗa Žaņa Šmita skaistus panākumus. Notika turnīrs Minchenes, Augsburgas un Ginzburgas labākajiem amatieŗu bokseŗiem pusvidējā svarā. Bavārijas meistars Šmits pirmajā cīņā ne bez grūtumiem ar punktu pārākumu pieveica ginzburgieti Freiju, bet turnīra finālā 12. gājienā ar knoch-out uzvarēja otru izcilo Ginzburgas bokseri Huphaueru. Tā Šmits sarīkojumā ieguva 1. vietu. — Dienvidvācijas futbola meistarsacīkstēs Vācijas meistars 1. FC. Nürnberg svētdien savā laukumā zaudēja Waldhof Mannheim vienībai 0—1, bet Bayern München uzvarēja Stuttgarter Kickers 4—2. Vadībā ir Offenbacher Kickers izlase, kas jau „izrāvusies" 5 p. priekšā 2. v. esošai Bayern München vienībai.

1½ STUNDAS CĪŅA PAR UZVARU

Amerikāņu jostas volejbola meistarsacīkstēs Valkas nometnē notika ļoti līdzvērtīgas sacensības. Hersbrukas - Eslingenas izšķirēja spēle, kurā uzvarēja hersbrukieši 15—17, 15—11, 19—17, ilga 1½ stundas. Partijas bumbu Hersbruka servēja 4, bet Eslingena 3 reizes! Tikpat ilgi spēkojās Memingena un Fišbacha, lai ar minimālo punktu skaitu uzvarētu fišbachieši. Fišbachas vienība neprata cīnīties, jo 3. setā pret Eslingenu bija 11—2 un Hanava 12—4 vadībā! Klases spēlētāji joprojām ir memingieši J. Pelūde un A. Friesons, kaut turnīra labākais gremdētājs izrādījās B. Baumanis (Hersbr.), bet I. Dumpis (Fišb.) apliecināja sevi par izcilu cēlēju. Meistarnosaukumu ieguva turnīra laimīgākā vienība Hersbruka (B. Baumanis, R. Ozols, P. Neilands, E. Circenis, J. Sproģis, P. Karčevskis), 2. v. ierindoiās Eslingena (Līviņš, Briedis, Zommers, Ķirsis, Auzenbachs, Sīpols, Pamiljēns, Miemis). 3. vietu dalīja Fišbacha (Dumpis, Kraučūns, Robiņš, Norgello, Panders, Galēns), Memingena (Ertmansons, Pelūde, Upmalis, Friesons, Richters, Leiēns) un Hanava (Zīds, Poginš, Oliņš, Kalniņš, Freimanis, Plavnieks, Sprudženieks). Ja būs iespējams vēl sarīkot trimdas meistarsacīkstes, tad ar interesi gaidāma Hersbrukas-Eslingenas vērtīzēļa sacensība, jo emigrācijas meistartituls dēļ no ik ioslas spēlēs 2 labākās vienības, kas ir visai taisnīgs lēmums.

A. Līrums

Mūsu kādreizējais starptautiskais basketbola tiesnesis H. Cerbulis atkal bija sporta laukumā Kleinkecā, kad viņa vadībā kleinkecieši uzvarēja basketbolā Neuburgas DP vienību 92—38 (54—16). V. Elmuta „diriģēto" uzvarētāju vidū P. Bumbērs ieguva 54 p.! Arī volejbolā Kleinkeca pieveica viesus 15—2, 15—10. Galda tenisā zināms pārsteigums bija Līvena (K.) 21—13, 14—21, 23—21 uzvara pret Zulpu (N.).

Sporta svētkos Ambergā trenera Aug. Reimaņa jaunākais atradums — 15 g. v. Kļāra Priede, kas sacīkstēs startēja tikai pirmo reizi, lēca tālumā 4,62 m. Pirmā piedalīšanās sacīkstēs bija arī Lidijai Lakstīgalai (disks — 19,30 m) un Fromholdei (lodē — 7,50 m), 60 m skrējienā uzvarēja Elga Švarce (8,5 sek.).

Anglu joslas latviešu YMCAs sporta valdē par priekšsēdi ievēlēts K. Šleicers, priekš. b-ri R. Nakelis, sekr. A. Hermanovskis un locekļiem J. Ligers un A. Vinčels. Par valdes goda priekšsēdi vienbalsīgi lūgts emigrācijas sporta vadītājs Alfr. Bērziņš.

Bucbachas transitnometnes šachisti uzvarēja Hanavas vienību, kurā pie pirmā galdiņa spēlēja K. Ozols, 5,5—3,5.

DAŽOS VĀRDOS

Grieķijas ministru prezidents Sofuliss vakar iesniedza karalim Paulam sava kabineta demisiju. Atēnās domā, ka jauno valdību uzdos sastādīt līdzšinējam ārlietu ministram Caldarisam, ko steidzami izsauca no Parīzes. Pēc UN pilnsapulces prezidenta Dr. Iveta intervencijas, Grieķijā atcelta nāves sprieduma izpildīšana 10 arodbiedrību locekļiem.

Nesekmīgs mēģinājums ar pirmo atombumbu, kas uzbūvēta Padomju Savienībā, pēc „Figaro" informācijas, jūnijā noticis kādā pussalā Kaspijas jūrā. Bumba esot eksplodējusi priekšlaicīgi.

Beļģija divreiz piedāvājusi Padomju Savienībai draudzības līgumu, sociālistu kongresā paskaidroja Spāks, bet Maskava uz šiem piedāvājumiem nav pat atbildējusi.

Tūkstošiem komūnistu un viņu piekritēju apcietināti Dienvidkorejas 12 pilsētās, lai novērstu jaunu sacelšanos.

Process par valsts nodevību, sabotāžu un nedraudzīgu izturēšanos pret Padomju Savienību pret 9 bij. parlamenta locekļiem sācies Bulgārijā. Viņu vidū atrodas arī kādreizējais sociāldemokratu partijas ģenerālsekretārs Ludičs.

Ģenerāļa Patona vārdā nosaukts jaunais amerikāņu tanks, kas apbrunots 9 cm lielgabalu un sasniedz 50 km lielu ātrumu stundā.

Neatkarīgo sociāldemokratu partija, pēc krievu norādījumiem, nodibināta Berlīnē. Tās vadītāji prasīšot darbošanās tiesības visā Vācijā.

Īpatākais trimdas izdevums:

Ālant Viļa
Poēm pa kulšen

Rakstīta ventiņu izloksnē, ar Reiņa Birzgaļa zīmētu tekstu un daudzām ilustrācijām.

Cena DM 1,50. Pieprasiet nometņu grāmatnīcās. Vairumā ar atlaidi LATVIJAS apgādā, Günzburg/Do, Marktplatz 25.

Bevins paredzējis doties 3 nedēļu ilgā atvalinājumā. Viņa funkcijas izpildīs valsts ministrs Meknils.

Nemieri izcēlušies Ziemeļkorejā. Ap 150.000 korejiešu sacēlušies pret komūnistiem. Divās ostas pilsētās notikušas asiņainās sadursmes.

1000 amerikāņu pilotu un lidmašīnu tehniku ieradušies Liverplūē, lai pastiprinātu gaisa tiltu uz Berlīni.

Iziešanas aizliegums Štutgartē ar sestdienu atcelts. Zem klajas debess vēl aizvien nedrikst sapulcēties vairāk nekā 5 personas. Labprātīgi iziešanas aizliegumu ievēroja arī amerikāņu ģimenes, solidārizējoties ar vāciešiem.

50.000 maisu kafijas apvienotā amerikāņu un britu josla saņems uz Ziemsvētkiem.

Vollesam esot vislabākās izredzes, nospriedusi divi vācu „politiki" kādā Reinzemes krodziņā, kad tie bija vienojušies par Trumena un Djuija caurkrišanu. „Na jā, bet Vollesam jau nav nozīmes pūlēties," beigās piebildis viens no runātājiem, „viņš jau tāpat nopelna daudz naudas ar saviem kriminālromāniem."

Uz divkauju pēc asas vārdu maiņas opozicijas deputātu Farinu Urugvajas parlamentā izaicinājis valdības atbalstītājs Žilmē. Pēc tam vairāki deputāti bija izkāvušies un daži draudēja pat šaut.

8000 km stundā teorētiski spējot nolidot jauna veida dižu lidmašīnas, kas sekmīgi izmēģinātas ASV. Oficiālajos ziņojumos tomēr nav teikts, cik ātri šīs lidmašīnas faktiski lidojušas, kad pirmoreiz tās vadījuši dzīvi cilvēki.

„Politisko apzinību" viesmīļiem un istabeņēm mācīs speciālās skolās Karlsbadē un Marienbadē, pie tam visā Čechoslovakijā, ziņo UP.

Atvieglojumus 60 preču šķirnu tirdzniecībā ceturtdien pieteica britu tirdzniecības ministrs Vilsons.

Karš ar atomu vai bakterioloģiskiem ieročiem esot pret kristīgo morāli un cilvēka cieņu, paskaidroja Čīčesteras bīskaps.

25 miljoni liru Italijā meklē īpašnieku, jo divas dienas pēc lielās valsts loterijas izlozes vēl nebija pieteicies laimīgās lozes īpašnieks. Kāda Turinas friziere domā, ka tāds numurs laikam esot bijis viņas pazudušajai olzei. Viņa to arī iegādājusies bankā, kur pārdota laimīgā loze.

Martina Bormana nāvi Berlīnes krišanas dienās apstiprinājis aculiecinieks agrākais vācu jaunatnes vadītājs Aksmans, kas patlaban atrodas internēšanas nometnē.

Berlīnes pērtiķiem zooloģiskā dārza direkcija sagādājusi svārkus un bikses, jo blokādes un oglu trūkuma dēļ arī viņiem būšot grūta ziema. Domā par tērpiem arī citiem dzīvniekiem.

Pirmā latviešu vienība Kanādas armijā

Stokholmas „Latvju Vārds" 3. novembrī ziņo, ka saformēta pirmā latviešu vienība Kanādas armijai. Vada apmērā tā ietilpināta 19. tanku pulkā. Latviešu karavīri jau nodevuši arī uzticības zvērestu karalim.

Ko daris Trumens?

(Turpinājums no 1. lpp.)

lēšanai un demokratu uzvarai īstenībā sākās jau viņa dzimtajā pilsētā Independensā. Prezidenta tuvākie draugi un pilsētas pašvaldība ierādās viņa mājā personīgi. Vēlāk pie prezidenta mājas sapulcējās vairāk tūkstošu cilvēku. „Es te esmu tāds pat vienkāršs pilsonis kā jūs," teica Trumens sumināt̄ajiem, „es maksāju nodokļus tāpat kā jūs un tāpēc lūdzu pret mani izturēties kā pret sev līdzīgu." Visās stacijās, kur vien atceļā uz Vašingtonu pieturēja prezidenta vilciens, bija ierādušās delegācijas un daudz ļaužu, kas sarīkoja viņam jūsmīgas ovācijas.

Laikraksti ziņo, ka ļoti daudzi republikāņi, cerēdami uz Djuija uzvaru, jau laikus pasūtinājuši sev istabas Vašingtonas viesnīcās vai noīrējuši dzīvokļus, lai varētu piedalīties jaunā prezidenta svinīgajā ievešanā amatā nākamā gada 20. janvārī. Tagad šie pārsteidzīgie mēģina panākt, lai viesnīcas anullētu līgumus. Savukārt daudzi demokrati, domādami, ka Trumens zaudēs, savus Vašingtonas dzīvokļus uzteikuši.

Politiskās aprindas Vašingtonā aizvien noteiktāk runā, ka ārlietu ministrs Maršals nodomājis demisionēt. Trumenam tāpēc jau laikus vajadzēs izšķirties par jauno ārlietu ministru. Šai sakarībā min vairākus kandidātus: viens no tiem būtu savienoto Valstu ģenerālprokurors vai arī kādreizējais ārlietu viceministrs Dīns Ečesons un Vilijs Kleitons. Vašingtonā runā, ka atkāpties paredzējis arī finanču ministrs Džons Snaiders, aizsardzības ministrs Forestāls un arī ārlietu viceministrs Lovets. Prezidents Trumens paskaidrojis, ka viņš neierosinās nekādas pārmaiņas kabinetā, ja vien kāds no ministriem pats nelūgs, lai viņu atbrīvo.

Gubernātors Djuijs devies uz savu pastāvīgo dzīves vietu Ņujorkas štatā. Savu neveiksmi Djuijs izskaidro ar republikāņu pārāk lielo optimismu: valdījusi tik cieša pārliecība, ka viņu ievēlēs, ka 3 miljoni republikāņu nemaz nenodevuši savas balsis.

BBC, St

VARĒTU ARĪ TĀ

„Ko jūs sakāt par prezidenta vēlēšanām Savienotajās Valstīs?" kāds žurnālists jautājis Dienvidslavijas delegātam UN Parīzē.

„Ir taču vienalga, vai būtu ievēlēts Djuijs vai Trumens. Atšķirība ir tikai tā, ka Djuijam ir ūsas, bet Trumenam nav," smīnēdams atbildējis dienvidslavs.

„Vai jūs to pašu varētu teikt arī par Staļinu un Tito?"

Šachtu atkal apcietinās

Ludvigsburgas tiesa izdevusi pavēli atkal apcietināt bijušo valsts bankas prezidentu Hjalmāru Šachtu, ko jau divi reizes attaisnoja. Esot aizdomas, ka viņš gatavojoties aizbēgt uz ārzemēm. Pagaidām nav zināms, kur Šachts atrodas. Bavārīju viņš esot atstājis jau pag. trešdien un it kā devies uz britu joslu. St

KAS BIJA AGRĀK?

Prātvēderi jau senus laikus lauza galvas, kas pasaulē radās pirmais — ola vai vista, bet līdz pat šai dienai problēma nav atrisināta. Taču bez vistas un olas pasaulē ir daudz ievērojamu faktu, kuŗus vēsture noteikti fiksējusi un cilvēkam tikai mazliet jāpapūļ atmiņa, lai pateiktu, kas noticis vai bijis agrāk, kas vēlāk. Šeit 12 šādi jautājumi — kas bija agrāk?

1. Jūlijs Cēzars vai Nērons?
2. Lielais Ķīnas mūris vai Ēģiptes piramīdas?
3. Lielais Ziemeļu karš vai lielā franču revolūcija?
4. Basketbols vai futbols?
5. Telefons vai telegrafs?
6. Kristus piedzimšana vai Konfūcija piedzimšana?
7. Garlibs Merķelis vai Juris Alunāns?
8. Suecas kanālis vai Panamas kanālis?
9. Mikelandželo vai Leonardo da Vinči?
10. Latviešu laikraksts latviešu valodā vai grāmata latviešu valodā?
11. Franču revolūcija vai amerikāņu revolūcija?
12. Pirmās modernas olimpiskās spēles vai pirmie latviešu dziesmu svētki?

(Atbildes nākamajā numurā)

Pasta pakas uz ārzemēm padotas muitas kontrolei

Sākot ar 1. novembri uz ārzemēm atļauts sūtīt no Rietumvācijas pasta pakas līdz 10 kg. Izņēmums ir Savienotās Valstis un Austrija. Uz ASV pasta saiņus laikam būs atļauts sūtīt ar 15. novembri, kamēr par Austriju jāgaida kontrolpadomes lēmums. Nav nekādu izņēmumu turpretim tā saucamajām sīkpakām līdz 1 kg, tās atļauts sūtīt visur.

Nosūtītājam jāzina, ka pasta pakas padotas muitas kontrolei. Lielākajās Vācijas pilsētās blakus pasta iestādēm atrodas arī muitas pasta kantori, kas pārbauda katru saini. Tirgotājiem un amatniekiem, kas vēlas nosūtīt uz ārzemēm preču vai darbu paraugus, vispirms tie jāuzrāda muitas iestādē un tikai vēlāk jānodod pastā. Tas attiecas arī uz grāmatu sūtījumiem, ja tie nav apgādu brīveksemplāri. Individuālas personas grāmatas kā dāvanas var turpretim nodot tieši pasta iestādē. Nav atļauts sūtīt naudu, vērtspapīrus, zeltu un platīnu. Muitas iestādēm šādus sūtījumus tiesības apķīlāt, bet nosūtītājs atbildīgs par to likuma priekšā. Par katriem 50 gr jāmaksā 10 feniņu. NZ

Kļūdīgie pareģotāji banketā ēdīs „vārnas cepeti"

Dr. Džordžs Gallups, kuŗa sabiedriskās domas pētīšanas institūts bija viens no daudzajiem, kas bija pareģojuši totālu Djuija uzvaru ASV prezidenta vēlēšanās, pieņēmis uzaicinājumu uz īpašu banketu, ko rīko laikraksts „Washington Post" un kur galdā pasniegs „ceptas vārnas". „Washington Post" šo banketu sarīko visiem tiem, kas, tāpat kā pats laikraksts, atklātībā kļūdīgi pareģojuši Djuija uzvaru. Ielūgti publisku aptauju rīkotāji, laikrakstu ievadnieki un radio komentātori. Bez tam ielūgts arī pats prezidents Trumens. Banketa galvenais ēdiens būšot „sīksta vārnas krūts", patiesībā gan — titara cepetis. Dr. Gallups piesolījies ņemt līdzi uz banketu pats savu „vārnu".

Amerikāņu laikraksti pēc vēlēšanām publicē savu lasītāju vēstules, kuŗās tie izsaka neapmierinātību un sašutumu par laikrakstu nepareizajiem pareģojumiem. „Nekad savā mūžā nebiju tā pārsteigta, kā izlasot ziņu par Trumena ievēlēšanu," raksta kāda „New York Herald Tribune" lasītāja. „Mēnešiem ilgi jūsu laikraksts man iegalvoja, ka Trumenam nav ne mazāko izredžu, un pat misters Lipmans 3. novembŗa rakstā runā par Djuija valdības sastādīšanu. Nākotnē es noteikti daudz mazāk ticēšu tam, ko jūs iespiežat."

Mējfilda, Kentakijas štātā, kādā grāmatu veikāla skatlogā parādījās ierāmēts Trumena portrets ar šādu cenas atzīmi: „Agrāk 1,98, tagad — 10,— dolaru. NYHT

Ar pieri sienā

„Time" ziņo, ka Sidnejas zobu technikis Kenets Kemps nosūkstījies par to, ka grants pārāk dārga un nokaisījis iebraucamo ceļu savā dārzā ar — mākslīgiem zobiem. Lai novērstu pārpratumus, piebilstam, ka nesniedzam šo ziņu, lai mudinātu izceļotājus uz Austrāliju vest līdz maisiņus ar granti. Aplami izrīkojies arī Vācijas pavalstnieks Pjetro la Feijs, kas, pēc UP ziņām, Romas lidlaukā apcietināts ar 14.000 liekiem porcelāna zobiem koferī. — Ar zobiem nav vērts.

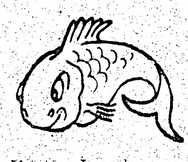

Anglijā ir liels gaļas un zivju trūkums, un namātes labprāt pērk arī valzivs gaļu. Kāda Londonas veikalā pircēja teikusi: „Man lūdzu valzivs gaļu divām karbonādēm, un bez tam, lūdzu dodiet vienu galvu manam kaķītim."

Austrālijas konsula pārstāvis vēlas dzirdēt, ka izceļošanas kandidāti iemācījušies kaut dažus vārdus svešvalodā, labāk angļu, bet ja to nevar, tad vismaz vācu valodā. Viens ingolštatietis, to zinādams, ienācis konsula pārstāvja kabinetā, un, kad jautāts, [illegible] sauc, skaļi atbildējis: „W[illegible] willst?" — Austrālietis drusciņ samulsis, bet tad jautājis, vai ingolštatietis grib iecelot Austrālijā. „Was Du willst?" otrreiz iesaucies izceļošanas kandidāts. — Cik zināms, ar to pašu arī saruna bijusi galā.

MEŽU VILINĀJUMS

ACULIECINIEKA STĀSTS PAR LIEPĀJAS PĒDĒJO DIENNAKTI

1945. gadā 8. maija rītā liepājnieki par kapitulāciju oficiāli gan vēl nekā nezina, bet baumas iepriekšējā naktī bijušas visdažādākās, pat stāstīts, ka Liepājā izkāps angļu desants. Tādā neziņā pienāk 8. maija rīts.

Kaut arī liepājnieki ārēji nešķita daudz satrauktāki kā citām dienām, pār visu pilsētu gūlās kāds baigu gaidu slogs. Daļa nodevās karātavu humoram, jau agrā priekšpusdienā ielās redzēja daudz piedzērušu, bet pa starpām bija arī „gaišas galvas", kas nemitējās kalt visdažādākos plānus, izkļūšanai no pilsētas, kuras stundas bija galīgi un neatsaucami skaitītas. Pašu vāciešu satraukumu laikam gan vislabāk raksturo „Propaganda Staffel Kurland" vairāk nekā kuriozais priekšlikums cietokšņa ostas komandantam. Šī vienība nodarbojās ar kara ziņotāju izsūtīšanu, karavīru apgādāšanu ar laikrakstiem un ar propagandas skrejlapu un raidījumu sagatavošanu pretinieka spēkiem (gan, protams, pēdējos mēnešos arvien ar nieciģākiem panākumiem). Šī vienība tagad, 8. maija priekšpusdienā, pieprasīja ostas komandantam kādu kuģi, lai varētu izbraukt jūrā un nogremdēt skrejlapas, kas vēl nav izkaisītas un kas nedrīkstētu krist ienaidnieka rokās".

Vajadzētu domāt, ka ostas komandants labākā gadījumā izsmies pieprasījuma iesniedzējus vai arī ieteiks tiem uzmeklēt tuvāko nervu slimnīcu, jo kam gan skrejlapas domātas, ja ne nokļūšanai ienaidnieka rokās. Bet vispārējā sajukumā komandants bija pievienojies prasībai. Viņš tikai nožēlojis, ka nevarot to izpildīt tāpēc, ka Liepājas ostā esošajiem kuģiem vairs neesot ogļu, ar ko uzkurināt tvaiku.

Ziņa par oglēm, no visdažādākiem avotiem nākdama, aplidoja visu Liepāju. Šķita, ka tā pamatota, jo arī vairāki latviešu velkoņu kapteiņi, kas bija solījušies pēdējo stundu sajukumā nemt uz saviem kuģīšiem līdz cilvēkus, kas līdz tam veltīgi alkuši brīvību, ziņoja, ka nodomu laikam nevarēs reālizēt, jo pat velkoņiem vairs neesot ogļu. Lielie kuģi bija atstājuši Liepāju jau kādas dienas agrāk, un vispār pēdējās nedēļās reti kāds kuģis vairs Liepājā parādījās, jo vāciešiem vairs nebija ostu, no kurām tos izsūtīt.

Laiks gāja uz priekšu. Veltīgi skraidot, jau bija pienācis pusdienas laiks. Radiofons vairs nedarbojās, gandrīz nekas nedarbojās. Kā par brīnumu vēl nebija pārtrūkusi telefona satiksme. Bet pa telefonu arī nekur nekā cita nevarēja uzzināt, kā tikai — „Nekā! Nav nekādu iespēju." Arvien biežāk ieskanējās jautājums: „Kas notiks ar latviešu karavīriem?"

Liepājā atradās diezgan daudz augstāko latviešu virsnieku, kur tie, acīm redzot, bija sapulcējušies, lai piedalītos pagaidu valdības dibināšanā. Jādomā, ka viņiem bija noteiktas ziņas, kādi rīkojumi doti 19. divīzijai, kas joprojām atradās plaši izvērstajā divizijas frontē. Bet kā pa laikam chaosa un sajukumu dienās, neviens neprasīja, no kurienes ziņas nāk un vai tās nevarētu pārbaudīt pie informētākām personām. Baumas par 19. divīziju bija visdažādākās.

Jādomā, ka patiesība, diemžēl, bija vienkāršā. 19. divizija atradās tajās pašās pozicijās, ko tā bija aizstāvējusi jau kopš rudens, nemitīgi atsizdama gan skaitliski, gan tehniski daudz pārāku ienaidnieku. Pēdējos mēnešos, kad vāciešu sargātie frontes sektori arvien biežāk sāka lodzīties, divīzijas sektors, par spīti smagiem zaudējumiem, pat vēl bija paplašināts un, ja nemaldos, tā labais spārns atradās jau kaut kur Saldus tuvumā, kamēr kreisais joprojām bija tuvu jūrmalai aiz Tukuma. Šais pozicijās, cik zināms, divizija arī palika līdz pēdējam brīdim.

Baumotāji kaut kā negribēja šo visvienkāršāko un ticamāko patiesību iegaumēt. Laikam no baumām par to, ka zviedru karakuģi Ventspilī uzņemšot latviešu karavīrus, bija izaugušas vēstis, ka divīzijai jau iepriekšējā vakarā dota pavēle pozicijas atstāt un naktī virzīties uz Ventspili. Kaut arī, cik zināms, šīm baumam nebija ne mazākā reālā pamatojuma, liepājnieki ap 8. maija pusdienas laiku itin kā atvieglotī centās iestāstīt paši sev, ka divīzija jau esot tuvu Ventspilij. Pat samērā skeptiski ļaudis ticēja, ka, ja arī zviedri neaizvedīšot visu divīziju, tad vismaz visus ievainotos.

Cita bauma, ko pārrunāja jau arī dažas dienas pirms kapitulācijas, vēstīja, ka divīzijas karavīri esot noņēmušies nekapitulēt reizē ar vāciešiem, bet lielākās grupās ar ieročiem doties mežos, lai no mežiem cauri Zemgalei, Sēlzemei un Lietuvai izlauztos uz Poliju, uz Karpatiem un tad līdz Rietumeiropai pie angļiem vai amerikāņiem.

Mežs un partizānu dzīve tajās maija dienās Liepājā vispār bija viens no visvairāk pārrunātiem tematiem. Visi zināja, ka Kurzemes mežī jau tā pārpildīti ar partizāniem, ka drīz tie sāks, tā teikt, kāpt viens otram uz pirkstgaliem. Tur bija liels skaits dezertējušo — ne tikai latviešu, bet arī vāciešu, tur bija latvieši, kas mežu bija izvēlējušies, lai izvairītos no vācu iesaukšanas pavēlēm, tur bija ļaudis, kam, frontei uz priekšu virzoties, gluži vienkārši nebija vairs citur iespējas patverties. Tur bija arī komūnistiski elementi, kuru partizānu organizācijas kodols bija jau minētā Sarkanā bulta. Tur — kā zinātāji apgalvoja — ieradās arvien jauni bolševiku izplētņu lēcēji ar visdažādākiem uzdevumiem.

Un tomēr 1945. g. maijā, bet it sevišķi 8. maijā, ne vien no Liepājas, bet arī no citām Kurzemes malām uz mežiem ap Ēdoli un Dundagu devās ļaudis, kas putna brīvību mežā vērtēja augstāk par „brīvību" Staļina „saulītē".

Šķita, ka Liepāja pret pēcpusdienu, kad pulkstenis tuvojās liktenīgajai ōtrai stundai, itin kā pamazām izmira un apklusa. Ielās redzēja arvien mazāk un mazāk gājēju. Nedaudzie, kuŗus vēl redzēja, vai nu skrēja skriešus, steigdamies kādā noteiktā virzienā, vai arī — kā es — klīda no stūŗa uz stūri, gausi pastaigādamies, jo vienkārši vairs nezināja, kur likties.

(Turpinājums sekos)

Artūrs Kaugars

SARUNA

— Kādu ļaužu? — vakars prasa,
Redzot viņu tūtojam.
— Bēdu ļaužu! — rūgta rasa
Rit pie kājām vakaram.

— Kam tā rasa? Ej nu dusi,
Rīts tev spēkus atprasīs.
— Acs vēl nebūs aizkritusi,
Palsa blāzma logā līs.

— Kam jauc dienu, kam jauc nakti?
Negals drīz tavs brālis taps.
— Mani brāļi purvā rakti,
Būs ir negals brālis labs.

— Pacel savu balsi vārgu,
Tīrīs zemi negaiss bargs.
— Labiem labums top par zārku,
Gļēvums stipro miera sargs.

Chronika

Prof. Fr. Gulbis un prof. P. Ķikauka strādā par mācības spēkiem Hamiltonā (Kanādā, Ontario provincē) kādā privātā universitātē, kur mācās 1100 studentu.

Rakstnieks Arnolds Rasa, kas dzīvoja un strādāja par skolotāju Eitinā, pieteicies izceļošanai uz Braziliju un jau pārcēlies uz Ventorfas transitnometni.

Bērnu grāmatas — Pasaku valstībā un Nomodā un sapnī — krāsainā iespiedumā drīzumā sola izdot Ed. Alainis. Viņš abām grāmatām rakstījis arī tekstu, bet ilustrācijas zīmējis doc. J. Šternbergs. Alainis sagatavojis arī atmiņu grāmatu par rakstniekiem, māksliniekiem un sabiedriskiem darbiniekiem.

Latvju Zeltene saucas rokdarbu mēnešraksts, ko sācis izdot Grāmatnieku apgāds Berchtesgādenā.

Saimniekošanas pamatjautājumi saucas agr. V. Grozgalvja grāmata par lauksaimniecības pamatproblēmām. Maksā DM 5.50 un pasūtināma Daugavas vanagu grāmatnīcā Valkas nometnē (Nürnberg 2.).

Mode, ak mode...

Kad gāju pamatskolā un biju laikam piektajā klasē, pirmoreiz iznāca darīšana ar modi. Biju šo mistisko vārdu jau dzirdējis, māte to šad un tad pieminēja, bet nekad īsti par to nebiju domājis. Tad piepeši mode uzgāzās man ar tādu joni, ka šķita, ka tās dēļ daudzas lietas izkārtojušās man nelaimīgi.

Tai laikā man bija divas lietas: bikses, kas jau otru gadu turējās kājās un tādēļ bija kluvušas drusku par īsām, un kāda klases biedrene, kas šķita skaistāka par visām meitenēm.

Reiz mēs stāvējām gaitenī un par kaut ko runājāmies. Tieši tai brīdī kā nelabas varas sūtīts pienāca kāds draugs. Manas brīnumjaukās meitenes dvēselē laikam iesviedās kaut kas no sievietes, un viņa, tik lieliski pamezdama augšup degungalu, ka to neesmu aizmirsis līdz šai dienai, teica:

„Tev jau bikses pusmastā!"

Es ātri paskatījos uz savu staru galiem. Tiešām, tie bija tālu no zemes! Viņa par šo modes lietu nebija vairāk bildusi ne vārda, tačū visa klase vēlāk rēca un atkārtoja viņas teicienu. Mājās iznāca pat raudāšana. Izjuka mana draudzība arī ar skaisto meiteni, klase neaizmirsa man piederīgo saukli, bet es savukārt vienmēr atcerējos paraudzīties uz bikšu galiem.

No tā laika pagājuši vairāk nekā desmit gadu. Skolas dienas sen aiz muguras, klases biedrene mazliet aizmirsusies un nesen es iepazinos ar Moniku. Bet modes lietās neesmu ticis tālāk kā toreiz.

Nesen biju ielūgts pie Monikas uz dzimumdienu. Sanāca vesels bars draudzeņu, atbrauca pat divi brālēni no Eslingenas. Es tūlīt manīju, ka viņiem ar biksēm kaut kas nebija kārtībā. Tās bija tik īsas, ka neapsedza ne vien kurpes, bet bija redzams arī liels gabals no zeķēm. Man par lielu izbrīnu visas dāmas bija sajūsminātas. Sajūsma vēl palielinājās mirklī, kad abi viesi atsēdās, uzraudami bikses tik augstu, ka parādījās lieli. Vienam bija patumšas, mazliet sagriezušās spalviņas uz kājām.

„Īsts amerikānis!" viena no jūsmotājām iesaucās.

Es biju atspiedies pie loga un cītīgi klausījos, jo sadzirdēju kaut ko par modi. Šai mirklī pienāca Monika un pavīlka mani aiz žaketes stūra. Es nojaudu, ka jāizliet gaitenī.

„Vai tu beidzot ko sapratīsi no modes, vai nē?" Monika iesāka bez ievada, „tev jau bikses vazājas pa zemi. Tūlīt nonem zekturus, atritini zeķes un savelc augstāk bikses. Kad iekšā atsēdies, gādā, lai redz stilbus!"

Es darīju, kā Monika pavēlēja. Es tikai baidījos par savām kājām — tās ir aplam spalvainas.

Monika sēdēja uz gultas malas un nenolaida no manis skatu, kad es ielaidos krēslā, augstu sarāvis bikses un pārsviezdams labo kāju kreisajai. Atklājās manu stilbu spalvu mežs.

Draudzenes saskatījās, pagriezās pret Moniku un iesaucās:

„Moni, tu tik esi meitene! Tas tik ir vīrietis!"

Mēs ar Moniku samirkšķinājāmies. Mode ir stiprāka par visu.

Elmārs

Dzintars Freimanis

Zoštēviņš

HUMORESKA

(Beigas)

Īpašā nodalījumā ielikts, Konfūcijs viņus jau gaidīja, liels, balts un svinīgs. Roga viņam maigi noglāstīja garo kaklu, un viņš draudzīgi iegāgināja. Tad Roga novērsās un sacīja: „Darait, kas jādara!" un apsēdās uz kādas kastes.

Oskars izņēma no kabatas vīstoklīti, attaisīja to un iejauca saturu Konfūcija trauciņā. Tas paskatījās, bet aiztikt neaiztika.

„Vajadzētu viņam dot kopā ar kaut ko gardu . . ." Oskars sprieda. „Ar kaut ko, ko viņš labprāt ēd vai dzer."

„Jā, es pavisam piemirsu!" Roga atguvās. „Protams! Pakavējieties, lūdzu, brītiņu dārzā!"

Oskars to darīja, un Roga drīz atnesa dzeramo. Indi sajauca par jaunu un nolika vēlreiz Konfūcijam pie kājām. Tagad tas tiešām izstrēba gandrīz visu.

„Vai viņš . . . mirs tūlīt?" Roga vaicāja.

„Nē," Oskars atbildēja, „domāju, pēc kādas pusstundas."

„Mēs varētu tik ilgi pastaigāt pa dārzu," Roga vedināja.

„Ļoti labprāt," Oskars pievienojās.

Viņi izgāja pa ceriņu gatvi līdz mazam zālājam, tad gar ogulāju rindu līdz dārza otram sānam un, starp puķu dobēm laipodami, atkal atpakaļ.

Uz līstīšu sola celiņa malā viņi apsēdās. Saules laukumiņi lēkāja Rogai pār kājām un klēpī. Oskars patlaban prātoja, kā vislabāk pateikt, ka viņa ir brīnišķīga, kad Roga iesaucās:

„Leksīt, nedrīkst! Iekritīsi!"

Vainīga bija visjaunākā māšele, kas ar lielu nopietnību spoguļojās netālajā lietus ūdens mucā. Tā kā viņa savu rīcību nepārtrauca tūlīt, Roga piesteidzās un atveda viņu šurp.

„Nu, dod onkulim rociņu," Roga mudināja. „tā, tā . . . Vai, kā tu nemaz vairs nemāki!"

„Iznāca jau gluži labi," Oskars aizstāvēja, paņēma mazo uz ceļiem un vairāk reižu uzmeta gaisā. Pirmajā brīdī tas lika trūkties, bet vēlāk patika ļoti. Māšele kļuva drošāka un izstāstīja, ka Roga arī reizēm tā darot, bet tomēr ne tā. Nu vajadzēja parādīt, kā īsti, un māšele gāja vairākkārt no vienām rokām otrās, un visi trīs likās gaužām dzīvi, priecīgi un tuvi.

Beidzot Roga aizsūtīja mazo paskatīties, ko darot Kārlis, un viņi palika atkal divatā. Roga drusku piekārtoja atirušos matus, un viņas rokas, to darot, bija reizē slaidas un apaļas, reizē bērnišķīgas un nobriedušas, — īpašību sajaukums, kas attiecīgā proporcijā var dažkārt dēlieša cilvēku nedaudz mirklos padarīt gluži vai traku. Uz to pusi gāja arī Oskaram. Ja viņš tomēr nekā neteica, ne darīja, tad tas bija tālab, ka Roga ar savu viņam neparasto atturību šajā laikā un ar savu parādīšanos te gudrai, te naīvai, bija Oskaru noskaņojusi tā, ka viņš vairs ne ikreizes jutās situācijas kungs.

Ja nu kungs nav viens, tad tas ir otrs, un, kad Roga sacīja: „Iesim, paskatīsimies, ko Konfūcijs dara," — Oskaram atlika tikai paklausīt.

„Vai jums neliekas drusku aplama visa šī rīkošanās?" Roga vaicāja pieceldamās. „Bet tāda nu es esmu . . ."

„Taisni tāda jūs esat jauka," Oskars teica.

Roga piesarka un bija vēl jaukāka.

Viņi iegāja šķūnītī. Konfūcijs gulēja un nekustējās.

Roga viņu vārīgi pacēla un aiznesa uz virtuvi. Ar to šī vakara grūtākais uzdevums likās padarīts. Roga domāja, ka Oskars varētu bridi ienākt iekšā, jo tēvs, varbūt, būšot jau mājā no darba un arī māte beigusi saimniecības soli, — iepazīsoties. Tā notika. Oskars lika lietā savas sabiedriskās veiksmes, un viņi laipni tērzēja labu bridi.

Šķiroties Roga iedomājās, ka Oskars taču būtu nopelnījis daļu rītdienas cepeša. Tas likās gluži pareizi arī Mailītes kungam ar kundzi. Un Oskars apsolījās ierasties.

Mājup Oskars devās tik priecīgā gaitā, ka ļaudis uz ielas nereti apstājās un brīnīdamies noskatījās viņam pakaļ.

* * *

Nākošajā dienā Roga pati izsteidzās viņam pretī, bet ar savādu, pusē nelaimīgu, pusē smaidīgu sejas izteiksmi.

„Rumaka kungs," viņa lūdzās, „jums man jāpiedod. Zoss cepeša nebūs."

„Nu!" Oskars nobijās. „Vai tad Ko — — to zosi nevarēja lietot?"

„Nē," Roga apstiprināja, „nevarēja. Bet ne tādā nozīmē, kā jūs domājat. Lūdzu, nāciet skatalties."

Viņa aizveda Oskaru pie maza iežogojuma. Oskars skatījās un labu laiku nevarēja saprast, kas tas bija, ko viņš tur redzēja. Pa zālīti pastaigājās ērmīgs radījums zilās vilnas auduma biksītēs un brūnā seģenē, pliku, garu kaklu un lielām plezнām.

„Konfūcijs!" Oskars iesaucās.

„Jā," Roga apstiprināja. „Mēs viņu vakar noplūcām, bet viņš atdzīvojās! Un laukā vējā viņš tā drebēja un viņam bija tāda zossāda, ka steigšus vajadzēja šūt drēbītes!"

„Hm, savādi gan!"

„Jūsu inde ir bijusi par vāju, farmaceita kungs!" Roga pārmeta.

„Laikam . . . Šādam gadījumam es biju pārāk nepiedzīvojis. Būs jāsagatavo stiprāka inde."

„Nē, nē! Ja jau liktenis Konfūciju tik brīnišķīgi izglābis, tad viņam jādzīvo arī turpmāk!"

„Labi . . . Bet man būs slikta sirdsapziņa, nezinot, kā viņam klājas, līdz ataug spalvas . . . Viņš būtu, tā sakot, jāpatur uzraudzībā. Jāapskatās, vai nevajaga kādu labvēlīgu zāļu . . ."

„To jau jūs varēsit šad tad apskatīt."

„Vai jā? Par jūsu uzticību no sirds pateicos!" — — —

Oskars tiešām Konfūciju tai vasarā apskatīja itin bieži. Tas atkopās ātri un staigāja lepns un drošs gan pa paglmu, gan pat pa ielu. Bet tur viņu sastapa nenovēršamais liktenis, kas reiz sastop katru radību, acīm redzot, arī zosis. Viņu sabrauca auto. Nelaimīgais bija uz vietas beigts.

Tas notika rudenī. Viņu noplūca otreiz un šoreiz tiešām apēda. Jo arī tas piederēja katras zoss likteni, ka tās reiz apēd. Pat mīlīgas sirdis to neatsakās darīt.

Taču tā nebija ikdieniška ēšana. Tur dzēra arī vīnu un runāja svinīgās balsīs, un Oskars tanī dienā dāvināja Rogai kādu apaļu priekšmetu, ko uzmaukt pirkstā.

„Redzi, kā piepildās Jaungada laimes lējums," Roga sacīja Oskaram, kad viņi vakarā bija izgājuši dārzā divi vien. „Pat tad, ja tu pats negribētu tā iespējai ticēt."

Oskars gan drusku satrūkās par tik zinīgu valodu. Bet tad neteica neko, tikai nomutēja Rogu. Jo līgavai tomēr bija mīliga sirds.

BERLĪNES KRIZES SUNĪTIM VĒL NAV GALA

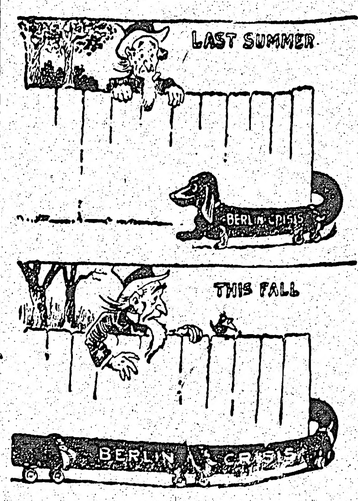

Vasara ir pagājusi, bet viņš vēl nav pagājis . . .

Richmond Times-Dispatch

Mūsu neaizmirstamais darba biedrs

Vilis Šūmans

Latvijas aģrākais sūtnis Romā, Parīzē, Helsinkos un Tallinā, pēkšņi šķīries no mums Cirichē 27. oktobrī, kremātizēts 29. oktobrī Cirichē, apbedīts Ženēvā 1948. g. 1. novembrī.

Savu mūžu viņš bija veltījis Latvijai un cīņai par tās neatkarību.
Viņu mīļā piemiņā paturēs sūmi

K. Zariņš, O. Grosvalds, R. Liepiņš, J. Feldmanis, Edg. Krieviņš, A. Spekke un J. Tepfers.

Mūsu mīļais tēlstrs

mag. oec. **Jāzeps Dombrovskis**

dz. 1901. g. 3. dec. Tallinā, miris 1948. g. 4. nov. Eslingenā.

Selonijes saime

Traģiskā nāvē šķīrās no mums š. g. 2. novembrī pl. 2,10 Klaustāles slimnīcā

Mārtiņš Ozoliņš

dzim. 1914. g. 27. martā Olainē. Apbedīts š. g. 6. novembrī Klaustāles kapos.

Mīļā piemiņā aizgājēju atcerēsies latvieši Klaustālē un Hānenklē

Dziļās skumjās paziņoju, ka 1948. g. 16. oktobrī Austrālijā traģiskā nāvē miris mans vismīļais vīrs

Elmārs Krieviņš

no Smiltenes pagasta, dz. 1917. g. 12.maijā Krievijā . Apbedīts 1948. g. 10. okt. Kvīnslandē, Tulija kapos.

Sieva

Gribēju tālajos laukos vēl iet,
Satumsa nakts . . .

SLUDINĀJUMI

Atceroties Latvijas valsts proklamēšanas 30. gada dienu š. g. 18. novembrī, LAB Daugavas Vanagu apgāds izdod

ilustrētu rakstu krājumu

DAUGAVAS VANAGI

Saturā: V. Strēlertes, K. Dāles, P. Aigara, A. Dziļuma, Andreja Eglīša, plkv. V. Januma, J. Jaunsudrabiņa, J. Miesnieka, plkv. A. Plensnera, A. Podnieka (Artis), E. Raistera, Dr. H. Vītola uc. darbi. Izdevuma redaktors Kārlis Krūklītis.

Grāmatas cena DM 2.50. Pasūtināma LAB Daugavas Vanagu grāmatnīcā: (13a) Nürnberg 2, A/C Valka. (174)

Inženieris meklē līdzgaitnieci emigrācijai 30—40 g. v., slaida auguma. Vēstules lūdzu adresēt šīs avīzes kantorim, off. 176. (176)

Paziņoju visiem saviem draugiem, ka mana adrese tagad ir: Sao Paulo, Caixa Postal 3172, Brasil-South America. (169)

Dr. Feliks Grants

„LATVIJAS" ABONEMENTS,

pasūtinot laikrakstu pa atsevišķiem eksemplāriem (līdz 3 eks. iesk.), maksā DM 3.— mēnesī + DM 0,50 par piesūtīšanu; pasūtinot kollektīvi vairāk par 3 eks. — DM 3.— mēnesī par eksemplāru; pasūtinot uz ārzemēm un maksājot Vācijā DM 3.— mēnesī + DM 0,80 par piesūtīšanu. Sludinājumi maksā DM 0,70 par vienslejīgas nonpareilles iespiedrindas aizņemto telpu. Darba meklēšanas sludinājumi par puscenu.

Abonementa pieteikumi, sludinājumi, naudas pārvedumi un korespondence adresējama: „Latvijai". (13b) Günzburg/Do., Bürgermeister-Landmannplatz 7.

Latvija iznāk trīs reizes nedēļā — otrdienās, ceturtdienās un sestdienās.

LATVIA
Latvian Newspaper
Published under EUCOM Civil Affairs Division Authorisation Number UNDP 196. Publisher and Editor: Kārlis Rabācs. DP Camp Kleinkötz near Günzburg/D Printer: „Schwäb. Volksbl." Günzburg/D., Bgm.-Landm.-Pl. 7. Circulation 4000. Published three times weekly. Editorial office: Günzburg/Do. Dominikus-Zimmermann-Str. 2

Noslēpum

Ko dos jau

misa mē

AMERIKĀŅU SEKTORS DROŠS
NĀJUMU — PASKAIDRO

Dažas pazīmes norāda, ka tuvā
juma aktivitāte Berlines krizes ja
Bramuļa, viesodamies Londonā, op
kam šonedēļ meklēšot gluži jaunus
kam šoreiz viņam tas varētu izdoti
rilsekretāra Lī paskaidrojuma. Ot
viņš patlaban mēģinot ļaukties
Berlines valītas problēmu, bet tas i
pienākumos, lai būtu informēts par
jumiem. Šajā sakarībā Lī eso
os priekšsēdi Ivetu un uzņemšot
pudu priekšsēdi Bramuļu, pēc viņa

Bramuļa, pirms došanās atpakaļ
r Parizi, Londonā izteicās, ka viņa
eficiālajām sarunām ar angļu val-
ču par dažādiem politiskiem un
omiecības jautājumiem bijuši
ši rezultāti. Londonā Bramuļa
šmaien divas reizes tikās ar mi-
ēdru prezidentu Etliju. Kā zināms,
Bramuļa bija uzņēmies galvenā
starpnieka lomu pēdējās Drošības
padomes diskusijās par Berlīni, mē-
ģinot ar mazāko valstu starpniecību
panākt kompromisu starp Maskavas
un rietumvalstu viedokli. Pēc Bra-
muļas atgriešanās Parīzē sagaida
mus viņa mēģinājumus šai virzie-
ni. Uz Londonu sarunām ar ārlietu
ministriju devies britu militārguber-
nators Vācijā ģenerālis Robertsons.

BBC korespondents norāda, ka UN
rezultātā apsverot iespējas formāla
kompromisa plāna izstrādāšanai, kas
ļautu Berlines krizi atrisināt bez
ieinteresēto valstu tiešām sarunām,
par kuru nosacījumiem nav bijis
iespējams vienoties. Ja pareģotie
šanās mēģinājumi Berlines problē-
mas atrisināšanai tiešām notiktu,
tad tas nozīmētu pirmo šīs problē-
mas aktualizēšanu kopš prezidenta
Trumena pēdējā mēģinājuma nosū-
tīt uz Maskavu savu speciālvēstnie-
ku. Varbūt var saskatīt kādu sakarī-
bu starp toreizējo Trumena neizde-
vušos mēģinājumu iejaukties Berlī-
nes lietā un starp tagad pēc Tru-
mena atkalievēlēšanas, jūtamiem
soļiem mēģinājumiem iekustināt šo
problēmu, meklējot jaunas kompro-
misa iespējas.

Stāvoklis pašā Berlinē pa to lai-
kam nav uzlabojies. Nelabvēlīgi laika
apstākļi pēdējā nedēļā par piekto
daļu samazināja gaisa transportus uz

„Buferis" starp

GRŪTUMI RIETUMEIROPAS

Nesen mūsu laikrakstā citējām kā
Rietumeiropas aizsardzības jautājumu,
kas, starp citu, izteica domu, ka rie
tiem mēģinājums, kam varētu būt klū
du kļūt par patstāvīgu varas fakto
rim apliecina angļu konservātīvais lai
raksts veltītā rakstā, atzīstot, ka R
ropai būs jāizšķiras par vienu no divā
starp, vai arī panākt lielu amerik

Rietumeiropas ūnijas valstis liku-
mot ASV saprast, ka tām nav pienē-
cīgi tādi stratēģiski plāni, kas pa-
redzēti konflikta gadījumā eva-
kuēt visu Eiropu, atskaitot Lielbri-
taniju un Spāniju, un ka tādēļ būtu
nepieciešams cits plāns. Tāds, pēc
kura dalas Rietumeiropas stratēģu
domām, varētu būt Rietumvācijas iz-
mantošana par galveno aizsardzības
punktu, radot starp Reinu un Elbu
savu teritoriju uzbrukuma atvai-
rīšanai. Amerikāņu stratēģi uz to
atbildot, ka šāds plāns būtu ap-
draudēts, bet Eiropai tad jārēķinās
ar to konsekvencēm.

Tā nozīmē, ka Rietumeiropas val-
stīm, lai tiktu noturēta fronte
Atlantijas jūras līdz Dienvidslavi-
jai 900 km garumā, kā arī izvei-
dotu 350 km dziļa aizsardzības josla
līdz Elbu un Reinu. Pati Rietum-
eiropas ūnija tūlītējai šīs telpas aiz-
sardzībai nespēj dot vairāk par
trīs divizijām, tas ir pa divīzijai
katrā 90 km frontes līnijas. Šajos
skaitļos neietilptu vairāk par trim
britu divizijām. Turpretim, uzbru-
kuma gadījumā tūlīt laist darbā ap 60 di-
vīzijas, to tām astoņas tanku divīzi-
jas. Sauszemes tādā gadījumā
vairāk būtu vismaz viens pret
vienu. Lai Eiropas rietumvalstu iero-
bežu reālizētu, šis iztrūkums
tiktu jāaizpilda.